uotų darbininkų ir nebu-
am paremti iš šalies. Sudbury
e bedarbių organizacija neg-
uoja. Bedarbiai bijo, kad ne-
rarastų darbo, kurio netur
er ištisas dienas didžiausia
altyj stovi prie International
Nickel Co. ir laukia tos laimė
—darbo.

Didmiesčiuose vedusieji be-
darbiai ir gyvenantieji ant pa-
alpos nesusipratę darbininka
artais labai kvailai pasidi-
džiuoja, būk juos valdžia vis
uom aprūpina. Jie visai nema
o, kad už jų pečių milžiniškos
bedarbių masės kaunasi su po-
icija už pašalpą. Štai, Sudbu-
yje, aprimo kovos del persiva-
ormavimo tolesnėms ir smar-
esnėm kovoms su nikelio ba-
onais, taip greit geroji valdžia
užmiršo rūpintis savo šalies
lkanais piliečiais, o ką kalbėt
pie svetimšalius.

J. Juozas.

Pranešimas

Sudbury, Ont. — Kanados
Darbininkų Apsigynimo Lygos
Lietuvių skyriaus šaukiamas
masinis mitingas įvyks vasario
23 dieną 1 valandą po pietų,
Prospect Hotel (apatinėj sve-
ainėj), Station St.

Prašome atsilankyti kuo-
kaitlingiausiai, nes bus disku-
uojama labai svarbūs klausi-
mai.

KDAL Liet. Skyr. Valdyba

WINNIPEGIEČIŲ PASIDAR-BAVIMAS DEL WORKERIO

Winnipeg, Man.—ALDLD 217
kuopos nariai surinko del Wor-
kerio aukų $5.90. K. Šiukšta
prisiuntė iš Mckenzie Island,
Ont., surinktų aukų del Worke-
o $7.65. Viso susidaro $13.55.
Aukotojams draugiškas ačiū.

A. Lapatta

JUOKAI

Perdaug Susigavo

Vienas ūkininkas pasiuntė
eletą vištų savo giminiečiui
itame valsčiuje. Gavęs pakvie-
mą atsiimti vištas minimas
iminietis nuvyko parsivežti,
et stoty įvyko nelaimė: dėže
puolė ir rankų ir suplyšo, o
ištos išbėgiojo, susimaišė su
itų vištomis, kurios lakstė ne-
oli stoties. Jis pasigavo dešim-
ir parsivežė, o savo geram
iminei parašė sekamą laišką:
Jūsų man atsiųstos vištos bu-
o ištrūkę ant stoties. Vos de-
mtį pasigavau." Vištų siuntė-
us jam atrašė: "Niekam nie-
o nesakyk. Aš siunčiau tau
k penkias vištas."

—o—

Nesidavė Įkalbėti Pirkti Mirtį

Gyvybės apdraudos agentas
ūlo žmogui apsidrausti: "Pirk
ą apdraudą. Kai numirsi, gau-
tūkstantį dolerių."

"Eik tu peklon su savo ap-
rauda. Kokia gi čia apdrauda,
ad pinigus duoda numirus. Tu
ori man įkalbėti greitai mirti."

Surinko **S. P.**

ONTARIO TABACO CO.
509 Queen St. W., Toronto
Kapoto tabako sv. 70 c.—$1.00
Lapų tabako sv. 20 c.—40 c
Manager: J. Horvath

Tel. PL 9659 Gyv. CR 0463
LIETUVIS ADVOKATAS
J. M .Rosenfeldas
Atlieku visus teismų pa-
arnavimus, parūpinu piliety-
ės dokumentus, įgaliojimus,
norgičius. kt.
0 James St. E. Kambar. 26
MONTREAL, QUE.

Rezidencijos: Howard 5880
FF, B. A.
TAS
ond Str. W., Toronto, Ont.

o Reikalus Per
ET OFFICE
Ont. Phone WA. 6344
pkarčių kontora. Gyvuoja
ersiuntimas, pilietybės po-
gelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

(THE WORKERS' WORD)
The Lithuanian Workers' Weekly, Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association, 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., Canada

DARBININKŲ ŽODIS

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS

SUBSCRIPTION RATES:
In Canada and Great Britain: One Year $2.00; 6 Months $1.00.
In All Other Countries: One Year $2.50; 6 Months $1.25. Single Cp. 5 c.

Nr. 9 (108) KETVIRTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 27, 1936, TORONTO, ONTARIO METAI V

LIAUDIES FRONTAS ISPANIJOJ LAIMEJO RINKIMUS

Smetoniniai Diktatoriai Dar Daugiau Puola Kitas Partijas ir Organizacijas

Visai Uždarė Krikščionių Demokratų Partiją, Valstiečių Liaudininkų Sąjungą, Jaunimo Sąjungą ir Ūkininkų Vienybę

Kaunas. — "Lietuvos Aidas" praneša sekamą žinią: **"Vidaus Reikalų Ministeris, pasirėmęs draugijų įstatymo 48 str., šių metų vasario 6 d. nutarimais uždarė lietuvių krikščionių demokratų partiją, Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungą, Lietuvos jaunimo sąjungą ir Lietuvos ūkininkų vienybę su visais tų organizacijų padaliniais visoje Lietuvoje."**

Tas reiškia, kad minėtos partijos visai uždaromos ir jų veikimas galės būti tik nelegalis, kaip komunistų partijos. Sužinoję fašistai, kad kas nors priklauso toms partijoms ar organizacijoms, galės bausti, įmesti kalėjiman.

Tai dar tolimesnis fašistų puolimas ant žmonių. Pirmiau buvo uždrausta tik veikti toms partijoms ir organizacijoms, o dabar jau ir pačios organizacijos padaromos nelegalėmis.

Kanados lietuviai turi kelti protestų audrą, panaujinti reikalavimus paskelbti laisvus rinkimus.

Bijo Nominuoti Savo Kandidatą Prieš Arthur Williams

East York, Vasario 21.—Nors East York reakcionieriams kainuos $2,500 nauji rinkimai, tačiau iki šiai dienai dar jie neturi savo kandidato prieš Arthur Williams, kurį prašalino. Spėjama, kad jis bus vienbalsiai vėl išrinktas.

Nominacijos įvyks šeštadieny, vasario 22.

ARTHUR WILLIAMS VĖL REEVE

East Yor, Vasario 23.—Kapitalistams nepastačius savo kandidato, Athur Williams vienbalsiai išrinktas už Reeve.

Darbininkų judėjimo vadai šako, kad vienbalsis Williams išrinkimas rodo žmonių pasipiktinimą tais, kurie mėto bedarbius atstovus iš savivaldybių.

Nori Įvesti Naudingą Įstatymą Albertoj

Edmonton, Vasario 21.—Social Credit atstovai Albertos provincijos parlamente savo kokuse diskusavo pasiūlymą, kad įvesti Albertoj tokius įstatymus, kad iš valdžios prašalinti būtų galima tik tada, kada pasirašo po reikalavimu ne mažiau 40 nuošimčių balsuotojų. Toks pasiūlymas būsiąs įneštas į provincinį seimą.

Valdžia tačiau nenori tokio įstatymo, bet sutinkanti, kad be gero skaičiaus parašų nebūtų leidžiama prašalinti atstovus.

Dabar tai ir vieno turčiaus užtenka prašalinimui. Pasakys, kad jis skolingas, tai ir išmeta teismas.

Ottawa, Vasario 21. — Valdžia skelbia, kad valdžios bandomosiose farmose yra išauginami trijų rūšių kviečiai, kurie nebijos rūdžių. Farmeriams sėklai būsią pardavinėjami 1937 metais.

EXTRA!

Shanghai, Vasario 26. — Japonijos militaristai užgriebė valdžią. Užgriebiant galią užmušta ministeris pirmininkas Okada, vidaus reikalų ministeris Goto ir finansų ministeris Tokahashi. Tokio miesto karo stovis. Cenzūra nepraleidžia žinių.

Nori Atimti Balsavimo Teises Visiems Pašalpą Imantiems Bedarbiams

Toronto, Vasario 20.—Vakar įvykusiame Ontarijos Association of Rural Municipalities susirinkime, Toronte, įnešta rezoliucija, kurią nutarė siųsti Ontarijos provincijos valdžiai, kurioje reikalaujama, kad visiems pašalpą imantiems atimti tas teises.

"Aš apgailestauju, kad man niekas nepasakė, kad aš esu nevertas sėdėti tarp jūsų," pareiškė East Sandwich miestelio viršaitis (Reeve) Ben Levert, išrinktas nuo CCF, ir pakilęs išėjo iš susirinkimo.

"Tas siūlymas biauriausias laužymas demokratinių teisių, kokio Kanadoj dar nebuvo," pereiškė Becky Buhay, kada sužinojo apie tai.

"Aš darau priešingą pasiūlymą," pasakė Graham Spry, 'atimti balsavimo teises direktoriams 105 bankų ir korporacijų, kurie valdo Kanadą ir atsakomingi už depresiją."

Norman Freed, Komunistų Partijos Ontarijos Provincijos vadas, pareiškė, kad vienu sykiu būtų atimta 350,000 balsuotojų Kanadoj teisės, jei būtų priimtos tokios rezoliucijos ir peverstos įstatymais.

Komunistai, socialistai ir progresyviai žmonės planuoja vesti griežtą kovą prieš tai, nes Ontarijos provincijos valdžia jau pakeitė įstatymus, kuriais remiantis dabar meta lauk savivaldybių atstovus del įsiskolinimo.

Žmonės Geria Svaigalus Nežiūrėdami Krizio

Toronto, Vasario 21.—Pereitais metais Ontarijos provincijoj olkaholiniams gerimams išleista $72,751,216, ant $30,000,000 daugiau, negu 1934 metais.

Aišku, kad ne biedni žmonės tiek praleido ant svaigalų. Jei kuris išsitraukia kartais stiklelį alaus, tai daug nepraleidžia. Ponai dabar maukia brangius gerimus.

Pešalpai pereitais metais Ontarijos provincija išleido $36,000,000. Pasirodo, kad pusės užtektų pašalpai, jei būtų iš ponų paimta nors ta dalis, kurią jie prageria.

ANGLIJOS PONAI STRIOKE DEL SABOTAŽO LAIVYNE

Londonas, Vasario 20. — Uostų ir laivyno arsenalai bus po priežiūra specialių sargų, kadangi daugely Anglijos laivų susektas sabotažas. Taipgi bus imamasi ir kitų priemonių.

Ar tik nėra prilindusių Italijos agentų?

Sovietų Sąjungos vadai, Stalinas, Komunistų Partijos sekretorius, ir Varošilovas, Krašto apsaugos komisaras.

Sovietų Spauda Sako, Kad Kivirčiai Rytuose Gręsia Pasaulio Taikai

Maskva, Vasario 23.—Sovietų spauda pažymi, kad padėtis Tolimuose Rytuose grumoja kitu karu visam pasauliui.

Anglų kalba dienraštis Maskvoj "The Moskow Daily News" sako, kad nazių vadai nori atkirsti nuo Sovietų Sąjungos Ukrainą, o Japonijos militaristai sapnuoja apie atkirtimą nuo Sovietų Tolimųjų Rytų ir Užbaikalio teritorijos.

"Kariški užsimojimai tų dviejų šalių netik vienai Sovietų Sąjungai grumoja, bet viso pasaulio taikai," laikraštis rašo.

Laikraštis nurodo, kad Vokietijos fašistai turi po ginklu 2 milionu kareivių. 8 milionai dirba karo industrijoj. Japonija taip pat savo industriją perorganizavus, kad pirmais karo metais gelėtų pagaminti tūkstančius kanuolių, milioną šovinių, milioną šautuvų, 30,000 kulkosvaidžių, 1,000 tankų, 3,000 orlaivių ir 600,000 tonų svorio kariškų laivų.

DEL LIUDNOS DAINOS NUSIŽUDĖ 18 ŽMONIŲ

Budapest, Hungarija, Vasario 23.—"Liudnas Sekmadienis" dainos sujaudinti žmonės skaičiuje 18 atėmė sau gyvybes. Dvi tarnaitės sudaužiusios baldus, suplėšiusios paveikslus ir nusižudžiusios, kuomet jų samdytojai griežė minėtą dainą. Policija siūlo tą dainą uždrausti.

Krautuvės Vedėjas Atmuša Melus Prieš Bedarbius

Vancouver, Vasario 19.—Vienas policijos viršininkas liūdyjo prieš bedarbius, kurie buvo surengę demonstraciją Hudson Bay kompanijos krautuvėj Vancouver mieste, pereitą žiemą, laike pašalpos kempių darbininkų streiko. Jis sakė, kad muštynės buvo iš anksto prirengtos pačių demonstrantų ir moteries balsas buvęs ženklu pradžiai. Bet tos krautuvės vieno departamento vedėjas, kuris matė visą atsitikimą, pareiškė, kad viskas buvo ramu, kol policija pradėjo mušti demonstrantus.

Vokietija Su Italija Ieško Talkininkų Prieš Taikos Palaikytojus

Roma, Vasario 20. — Apsimaskavę kova prieš bolševizmą, Vokietija ir Italija nori įtraukti į sutartį Lenkiją ir Austriją, kad tokiu būdu sudaryti bloką prieš Sovietų, Francijos ir kitų šalių bloką, kurios vienyjasi taikos palaikymui.

Italija esanti nusigandus bolševizmo plitimo, kuris, girdi, būsiąs dar paspartintas patvirtinus SSRS ir Francijos savitarpinės pagelbos sutartį. Hitleris taip pat esąs nusigandęs ir ieškąs išcities.

Italija ir Vokietija sutinkančios Austrijos klausimu. Vokietija užtikrinanti Austrijos nepriklausomybę, o Italija sutinkanti leisti Vokietijai vystiti Austrijoj taip vadinamą pangermanizmą, kol tas negręs Austrijos nepriklausomybei. Austrija ir Vokietija numažinsiančios muitus.

Italija ir Vokietija ir Lenkija kartu su Austrija sudarytų stiprų bloką prieš bolševizmą, sako nekurie diplomatai tose šalyse.

Toks fašistų vienyjimasis yra labai pavojingu taikai.

Kortos Sovietuose Išeina iš Mados

Maskva, Vasario 19.—Prieš revoliuciją Rusijoj kortų gamindavo po 13,000,000 kaladėlių, o dabar jau tik 4,500,000 pagaminama į metus.

Šale mažėjimo kortų gamybos, smarkiai puola ir svaiginamųjų geralų.

Sovietuose darbo žmonės dabar užsiėmę apšvieta, lanko visokias mokyklas, kultūrines vietas, taip pat turi galimybių lankytis į teatrus ir t. t. Tas ir nutraukia nuo blogų papročių.

BAISIAI ŽEMOS MOKYTOJŲ ALGOS QUEBECO PROVINC.

Montreal, Vasario 20.—Quebeco provincijoj moteris ne tik neturi balso, bet ir kitur sunkiai vargsta. Pavyzdžiui, katalikiškose mokyklose mokytojos gauna nuo $100 iki $150 algos į metus. Yra pasiūlymas pakelti iki $300 į metus, bet vargiai gaus jis matyti svietą.

Laikydamasis Su Suvienytu Frontu Sarraut Gavo 380 Pasitikėjimo Balsų

Paryžius, Vasario 21.—Francijos ministeris pirmininkas Sarraut gavo 380 pasitikėjimo balsų prieš 151. Jis aiškiai pasisakė, kad jis laikysis su suvienytu liaudies frontu.

"Liaudies frontas yra atbudimas sveikos respublikinės jėgos Francijoj," jis pareiškė.

"Didelis pasipiktinimas del rojalistų užpuolimo ant Leono Blum, socialistų vado Francijoj, pasireiškia ne tik deputatų ūmuose, bet skleidžiasi po visą šalį, kaip kokia ugnis, kurio didumo jūs dar nematote," pareiškė Sarraut taikydamas reakcionieriams, kurie šaukė gvoltu prieš jį. Tuo momentu socialistai ir komunistai sustojo ant kėdžių. Visas kairysis blokas šaukė už Sarraut. Gi dešinieji šaukė, kad Sarraut parduoda visą savo praeitį užsitarnaudamas komunistų eplodismentus.

"Tu išniekini save," šaukė reakcionieriai. Girdi, tavo visa politinė praeitis buvo paremta ant obalsio "komunizmas yra vyriausiu priešu."

Po diskusijų Sarraut pareikalavo pasitikėjimo balsavimo, per kurį jis gavo 380 pasitikėjimo balsų prieš 151.

Liaudies frontas Francijoj atsadina fašizmą. Dalyvavimas 250,000 demonstracijoj kelios dienos atgal prieš fašistų pasikėsinimą ant socialistų vado Leono Blum parodė, kad Francijos liaudis netoleruos fašistinių kuliganų.

Biaurus Anglijos Imperializmo Režimas Indijoj

Londonas, Vasario 5.—Iš 350 milionų Indijos gyventojų tiktai 8 nuošimčiai gali rašyti ir skaityti. Kitaip sakant, 322,000,000 žmonių Indijoj yra beraščiai, o tik 28,000,00 moka skaityti ir rašyti.

Dešimtys milijonų esą bedarbiai, sulyg Haltono pareiškimo.

Du tūkstančiai kalinių esą Indijoj be teismo laikomi kalėjimuose per metus.

Indijoj esą dideliu prasižengimu skaityti tokias knygas, kurios čia mokyklose naudojamos.

Žurnalistai Indijoj turi užstatus užstatyti. Jei kuris parašo ką prieš Britaniją, to užstatas prapuola.

NUTEISĖ 60 DIENŲ KALĖJIMAN UŽ NEMORALIŲ KNYGŲ LAIKYMĄ

Toronto, Vasario 21.—Policijos teismas nuteisė 60 dienų kalėjiman Barnes, knygų pardavėją, kuris laiko knygų parduotuvę ant St. Claire Ave., už laikymą uždraustų, ne moralių knygų. Tai pirmas policijos pasirodymas.

SUKNELIŲ SIUVĖJAI SUVIENYTOSE VALSTIJOSE SUSITAIKO SU BOSAIS

New York, Vasario 19.—Dvidešimt penki tūkstančiai suknelių siuvėjų savo susirinkime Madinson Square svetainėj nubalsavo patvirtinti unijos viršininkų padarytą sutartį su bosais. Tokiu būdu suknelių siuvėjų streikas nebeįvyks.

Bus Tuojau ir Besąlyginiai Paliuosuota Arti 30,000 Antifašistinių Kovotojų, Daugelis 1934 Metų Revoliucijos Dalyvių

"PRAVDA" SAKO ISPANIJOS ĮVYKIAI PASAULINĖS REIKŠMĖS

Maskva, Vasario 20.—"Pergalė liaudies fronto turi didelę reikšmę ne tik Ispanijoj, bet visam tarptautiniam darbininkų judėjime, rašo "Pravda," Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos organas.

"Tas nereiškia pabaiga kovos, bet pradžią Ispanijos proletariato afensyvos prieš fašizmo ir reakcijos jėgas."

Graham Spry Už Suvienyjimą Progresyvių Jėgų

Toronto, Vasario 22. — CCF laikraščio "The New Commonwealth" redaktorius ir minėtos organizacijos vadas Ontarijos provincijoj minėtam laikraštyj redakciniame straipsny rašo:

"Kad vienas kairysis sparnas yra vienintėlis išėjimas, niekas negali užginčyti. Kad tas įvyks aplinkybėms verčiant jei nebus prieita išmintingu susitarimu, niekas negali abejoti taipgi. Vyriausiu klausimu dabar liekasi tiktai metodas."

Toliau jis kviečia Komunistų Partiją duoti pasiūlymus, kaip įvykdinti tą vienybę.

"Tegul jie duoda, ir tuoj duoda smulkius pasiūlymus! Tegul nurodo pamatus vienybei, konstituciją, programą, tuojautinę ir ilgalaikę, jos finansavimą, rinkimų mašineriją ar tuojautinių kovų, ir kitas svarbias smulkmenas... Mes kviečiame Komunistų Partiją užbaigti savo neaiškumus ir parašyti pilną ir smulkmenišką pasiūlymą, suprantamą pasiūlymą. Jis bus tinkamai apsvarstytas ir priimtas ar atmestas. Stalas nuvalytas. Tegul agitatoriai už vienybę parodo kelią į vienybę ir pasideda savo kortas ant stalo."

Tai ženklas, kad CCF artinasi prie vienybės. Aišku, Komunistų Partija į tai atsilieps su pageidaujamais pasiūlymais ir nurodymais, kaip galima būtų suvienyti progresyves jėgas.

Ethiopai Giriasi Smarkiai Supliekę Italus Šiaurėje

Addis Ababa, Vasario 24. — Ethiopijos kareiviai užpuolę italus kelyje tarp Makale ir Adowa ir šimtus italų ir eritriečių išmušę, sulyg Ethiopijos valdžios pranešimo. Kiti pranešimai sako, kad Ras Kassa armija užpuolus italus arti Ethiopijos švento miesto Aksumo ir užmušusi 800 Italijos kareivių.

Makale apylinkėj ethiopai paėmę daug amunicijos ir ginklų. Ras Imru armija užmušusi 412 baltų Italijos kareivių,kada iš užpakalio užpuolusi. Sunaikinusi 15 amunicijos sandelių, dvi stovyklas, kuriose laikoma po 30 tankų, ir keletą trokų. Užpuolimas padarytas italams laikant mišias.

ORGANIZUOJA 1,000 MUŠEIKŲ PRIEŠ GUMO STREIKIERIUS

Akron, Ohio, Vasario 20. — Čia streikuoja 15,000 gumos išdirbystės Goodyear darbininkų. Kad sulaužyti jų streiką, šerifas organizuoja dar 1,000 pagelbininkų mušeikų.

Madridas, Ispanija, Vasario 21.—Prisibijodama komunistų ir socialistų bei kitų kairių darbininkų streikų ir demonstracijų Ispanijos nuolatinė parlamento komisija nubalsavo tuojau suteikti generalinę amnestiją visiems politiniams kaliniams. Tarimas bus paskelbtas rytoj.

Taip pat išleisti kiti patvarkymai, kuriais nekurie augšti karininkai prašalinami iš užimamų vietų ir perkieliami į žemesnes vietas. Sužinota, kad dešinieji rengiasi smurtu užgriebti valdžią ir išvaikyti naujai išrinktą suvienyto fronto valdžią.

Rinkimų rezultatai maždaug sekanti: kairysis sparnas, susidedąs iš komunistų, socialistų ir kitų partijų, gavo 260 vietų, kurių tarpe 81 socialistai, 96 kairieji socialistai, 14 komunistai, o likusias vietas užima kitos bendro fronto partijos. Viso išrinkta 473 atstovai. Fašistai gavo 116 vietų.

Ministerio pirmininko vietą užima Azana. Sociolistai su komunistais valdžioje nedalyvaus.

Ispanijoj Džiaugiasi Darbininkai Pergale Ant Fašizmo

Madrid, Vasario 21.—Nežiūrint karo lauko stovio, Ispanijos darbininkai laimėjimus rinkimuose apvaikščiojo labai iškilmingai. 40,000 darbininkų demonstravo Madrido gatvėmis komunistų ir socialistų vadovybėje reikalaudami politinių kalinių paliuosavimo. Daugely vietų darbininkai iškėlė raudonas vėliavas.

Huelva provincijos pietinėj daly darbininkai suorganizavo sovietinę valdžią.

Policija padarė biaurių užpuolimų ant demonstrantų, per kuriuos užmušta 27 žmonės.

Gijonoj minios žmonių atidarę dviejų kalėjimų duris ir paleidę visus kalinius, nelaukdami nei vadžios parėdimo.

Politiniai Kaliniai Grįžta į Madridą; Fašistai Bėga Francijon

Madrid, Vasario 23.—Ispanijos revoliucionieriai triumfuodami grįžo į Madridą. Pergalinga rinkimuose suvienyto fronto valdžia amnestavo visus politinius kalinius, 1934 metų socialistinės revoliucijos dalyvius.

Mirtin nuteisti, Jose Gutierrez Fernades, Richardded Perez Roderiguez ir Florentino Quito, už dalyvavimą 1934 metų sukilime, nebus pakarti, tačiau paliekama jiems kalėti po 30 metų.

Daugelis fašistų bėga į Franciją. Fašistų laikraščio namą sudegino.

Kairiųjų socialistų vadas sako, kad jis darbuosis už įvedimą proletariato diktatūros Ispanijoj.

Komunistų Partija reikalauja naujos valdžios pildyti suvienyto fronto programą, tai yra išdalinti dvarininkų žemes valstiečiams, išvaikyti fašistus. Darbininkams sako, kad budėtų ir būtų pasirengę paimti galią į savo rankas.

DARBININKŲ ŽODIS

(THE WORKERS' WORD)

Kanados lietuvių darbininkų sąvaitraštis. Leidžia "Darbininkų Žodžio" Draugija.

Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams $2.00; 6 mėnesiams $1.00. Visur kitur: metams $2.50; 6 mėnesiams $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu.

"DARBININKŲ ŽODIS"

184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont.

NEBĖRA JAU KUO PASIGIRTI

"Du veiksniai daro įtaką į Kanados visuomenės opiniją ir nustato, laikui bėgant, Kanados politinį išsivystymą," rašo Graham Spry, Ontarijos Provincijos CCF vadas ir CCF laikraščio "The New Commonwealth" redaktorius. "Jais yra socializmo pasisekimai Rusijoj prie Sovietų, ir tokiose šalyse, kaip Švedijoj, prie parlamentarinės demokratijos; ir visose šalyse kapitalizmo smukimas."

"Pamažu pasaulis, net ir Kanada, pradeda pripažinti, kad ekonominė sistema, visai nauja savo principais ir rezultatais, vystoma Rusijoj, ir kad kitos šalys, skirtingais keliais ir per skirtingas valdžios formas, slenka ton pačion linkmėn."

Šiandien jau galima pasakyti, kad nevisai taip yra, kaip Graham Spry sako. Tas tiesa, kad Rusijoj socializmas bujoja ir auga, bet jau kitose šalyse, tai jis susmuko. Švedija jau ne pavyzdis. Jei jau buvo kada galima kai ką sakyti apie socialistines šalis, tai kai Vokietijoj ir Austrijoj socialdemokratai buvo valdžioje. Bet šiandien tose šalyse viešpatauja ne socializmas, o biauriausias fašizmas. Taip pat ir Švedijoj gali tas pats atsitikti.

Kanados žmonių politinę liniją nustato Sovietų Sąjungoj socializmo augimas ir socialdemokratijos žlugimas taip vadinamose socialdemokratinėse šalyse. Vokietijos ir Austrijos fašizmas pakeitė ir paties Graham Spry įsitikinimus. Istorija parodė, kad parlamentinė demokratija nėra kelias į socializmą.

Kanados darbininkai turi suvienytu frontu kovoti prieš reakcionierių pastangas demokratines teises apkarpyti, bet neturi įsivaizdinti, kad Kanadoj bus galima nugalėti reakcionierius be tokios diktatūros, kokia buvo pavartota Rusijoj nugalėjimui kapitalizmo.

SUVIENYTAS FRONTAS ISPANIJOJ NUGALI REAKCIONIERIUS

Yra žmonių, kurie į suvienytą frontą skersom akim žiūri, bet suvienytas frontas gyvenime parodo labai didelius atsiekimus progresyvei visuomenei.

Atsižvelgiant į partijų sudetį Ispanijoj, ten pereitus rinkimus būtų laimėję reakcionieriai. Progresyvė visuomenė taip pasidalinus į partijas, kad vienai kuriai nors partijai būtų buvę negalima ir svajoti apie laimėjimus.

Bet gi Ispanijoj rinkimus laimėjo kairysis frontas. Jį sudarė komunistai, socialistai, anarcho-sindikalistai, kairieji respublikonai, respublikonai unijistai ir kataloniečių grupės To pasekmėje bus atidarytos 30,000 politinių kalinių durys į laisvę. Kiti jų buvo išrinkti į seimą kalėjime esant.

Reakcionieriai buvo beplanuoją padaryti fašistinį perversmą, buvo įvedę nepaprastos padėties stovį. Bet darbininkai savo rinkiminius laimėjimus parėmė streikais ir demonstracijomis. Reakcionieriams nedavė atsikvėpti. Reikia tikėtis, kad ir neduos jiems atsikvėpti.

ITALIJOS FAŠIZMUI ARTINASI JUODOS DIENOS

Metai atgal, kada Musolinis siuntė Afrikon pirmus būrius kareivių, jis štai kaip tada kalbėjo.

"Eikite su pasididžiavimu ir džiaugsmu širdyse... Visa Abisinija priklausys jums... Mes nepasitenkinsime dalinu užėmimu... Jei Abisinija priešinsis, paverskite ją į kraujo ir ugnies prūdą... Juodų žmonių geltonplaukiams ricieriams mes sakome: Mes nei biškio neįvertinam jūsų... Būkite gatavi sunaikinti priešą, kur tik jis išdrįs pasipriešinti jums... Jūs turite garsiausius ginklus... Pasaulis dar neturi supratimo, kokie mes stiprūs esame... Trumpoj ateityj penki kontinentai puls ant kelių ir drebės prieš fašistinę galią... Šešto vasario, 1936 , aš būsiu Addis Ababoj užkabinimui Italijos trispalvės vėliavos ant imperatoriaus palocių."

Tačiau šiuos žodžius rašant, nors jau ne 6 vasario, bet 22, Mussolinio kareiviai dar net už 470 mylių nuo Addis Ababa. Ir vargiai jie kadajį pasieks. O Italijoj štai kas dedasi:

"Už scenos Italijoj vyksta kas nors labai rimto," rašo **Pierre van Passeen, žymus Star europinis korespondentas. "Fašistų partija, kurią daugelis įsivaizdina esant labai vieninga, faktinai visada buvo kovos vieta dviejų lygių viena kitai priešingų minties ir socialio veikimo mokyklų. Duce tarnavo kaip tarpininkas tarp tų dviejų srovių ir visada palaikė dešiniojo sparno filozofiją. Bet ekonominės, politinės, diplomatinės ir kariškos sąlygos dabar kelia viršun kairiojo sparno teorijas."**

Mussolinis dabar galvojąs apie pavirtimą vėl "socialistu." Jis norįs vėl pasukti į kairę, tik nežinąs, kaip tas išdegtų. Kalbąs apie suvalstybinimą fabrikų.

Tas, kas jau pasakyta viršuj, rodo, kad Italijoj fašizmas brenda į krizį. Nenusisekęs karas Ethiopijoj sudaužė visas Mussolinio skleistas iliuzijas. Jis žmones įstumė į pasibaisėtiną skurdą. Masės pradeda bruzdėti. Pačioj fašistų partijoj nesantaika. Mussoliniui dabar sunku surasti kelią, kuriuomi jis galėtų eiti ir savo kailį išgelbėti. Tai dar vienas smūgis fašizmui.

KAS TAS KOMUNISTŲ INTERNACIONALAS IR JO ĮSAKYMAI

Kadangi dabar komunistai aplaiko daugelį visokių pasisekimų kovoje už darbo žmonių reikalus, tai atsiranda ir užsipuldinėjimų ant komunistų. Norėdami pakenkti komunistams, kai kurie reakcingi suvienyto fronto priešai nori prirodyti darbininkams, kad komunistinis judėjimas yra aklas, aklai pildo tik Stalino ir Dimitrovo įsakymus. Taip kreipia, lyg jau komunistiniame judėjime nėra nei vieno su savo protu, o tik mašinos priėmimui tam tikrų įsakymų ir vykdymui.

Jei ir duotų įsakymus draugai Stalinas su Dimitrovu, tai ir tada nebūtų baisumo, nes tie draugai yra viso pasaulio darbo žmonių judėjimo daugiausiai patyrę ir daugiausiai suprantą žmonės. Bet tikrenybėje taip nėra. Komunistinis judėjimas yra demokratiškiausias. Už pavyzdį galima imti pereitą Komunistų Internacionalo Kongresą.

Prie Septinto Komunistų Internacionalo Kongreso buvo rengiamasi per kelis metus. Diskusijos apie suvienytą frontą, imant vietinius patyrimus, Vokietijos, Austrijos ir Ispanijos darbininkų pamokas, ėjo nuolatos. Pradedant nuo pačių mažiausių grupių, ir baigiant partijų konvencijomis, suvienyto fronto taktika buvo diskusuota. Taip pat buvo diskusuotas ir fašizmo pavojus. Ir tik po tokių diskusijų vietose visų šalių atstovai kongrese išdirbo galutiną tarimą. Draugas Dimitrovas pergyveno Vokietijos fašizmo įsigalėjimą. Jis matė, kas Vokietijoj kliudė darbininkams nugalėti fašizmą. Už tai jis ir įnešė į kongresą daug labai svarbios medžiagos išdirbimui taktikos kovai prieš karą ir fašizmą. Bet ir tas nenustato tokių griežtų rybų, kurių reiktų laikytis visur. Palikta kiekvienai partijai remtis vietos sąlygomis.

Komunistų Internacionalas neduoda tokių įsakymų, kaip popežius savo pasekėjams. Jis susideda iš visų šalių atstovų, jis remiasi visų partijų patyrimais, jis atstovauja milionų žmonių kasdieninio darbo ir gyvenimo patyrimus. Jis yra demokratiškiausia darbo žmonių judėjimo įstaiga. Jo įsakymai nėra vieno žmogaus įsakymai, bet geriausių darbo žmonių judėjimo vadų kolektyviai tarimai.

DAR VIENAS FAŠIZMO APSIREIŠKIMAS

Toronto miesto majoras Sam McBride pavedė policijai kontroliuoti žmonių protą. Policija dabar nustatys, kokias knygas žmonės gali skaityti, kokias ne. Policija gali atimti knygas, gali sustatyti kaltinimus ir traukti teisman.

Toks parėdimas, tai kaip ir knygų deginimas, kurį atliko Vokietijos naziai. Juk visos progresyvės minties knygos skaitomos nelegalėmis Kanadoj. Jų įgabenimas uždraustas. Tokių knygų platinimas skaitomas priešvalstybiniu nusižengimu. Tokių knygų platintojai gali būti apkaltinami prasižengimu prieš 98 cekciją kriminalių įstatymų.

Vienas knygų pardavėjas jau nubaustas kalėjiman iki 60 dienų. Polocijos perdetinis gavo knygą iš 17 metų vaikino, kuris nurodė, kur gavo. Nesako kokia ta knyga buvo, tačiaus 60 dienų kalėjimo rodo, kaip bus baudžiami tie žmonės.

Paštas neišgali sulaikyti įgabenimą kapitalizmui nepageidaujamų knygų. Antra, čia Kanadoj išleidžiama nemažai progresyvių knygų. Tai dabar policija degins sugautas knygas ir baus jų pardavėjus. Žinoma, pradžia gal bus pridengta bent kiek, bet juk nėra abejonės, kad tas taikoma darbininkiškai literatūrai. Gali pavyzdžiui, konfiskuoti vieną kitą kokį žurnalą ir ne darbininkišką, kad pridengti tą fašistinį darbą.

Fašizmui priešingi žmonės turi griežtai protestuoti prieš tokį majoro sauvaliavimą. Tai fašizmo įvedimas šioj srytyj.

BIAURUS DEMOKRATINIŲ TEISIŲ PANIEKINIMAS KANADOJ

Nors daugelis kanadiečių labai garbina britišką demokratiją, bet toli gražu ji nuo demokratijos. Tik kol nebuvo tokių sąlygų, kuriose ji galėtų nusimaskuoti, tai ji atrodė demokratija. Bet kai tik pasirodė, kad darbininkai tų demokratinių teisių pagelba gali patekti į valdžią, tai ir nusimaskavo.

Dabartiniu laiku eina teismai po visą Kanadą už prašalinimą atstovų iš savivaldybių vien delto, kad jie yra vienu ar kitu doleriu skolingi valstybinių mokesčių mokėtojams. East York viršaitis buvo skolingas tik pustrečio dolerio namų savininkui, bet ir už tokią skolą jį išmetė. Dabar kainuos tas priemiesčiui keli tūkstančiai dolerių perrenkant viršaitį, bet dar gali išrinkti tą patį socialistą. Reginoj du aldermanu įmetė kalėjiman, kad jie atsisakė liūdyti prieš save reikale jų išmetimo iš miesto valdybos. Jų žmonos taip pat įkalintos. Sudbury prašalino visus tuos, kurie tik buvo kiek nors kam skolingi. Daugely vietų tas atlikta ir dar rengiamasi atlikti.

FAŠIZMAS REIŠKIA KARĄ IR KULTŪROS NAIKINIMĄ

Šiandien sąmoningi darbo klasės žmonės supranta, kad kova prieš karą yra nedalinamai sujungta su kova prieš fašizmą. Fašizmas kvėpuoja karu. Fašizmas auklėja nacionališkumą, vienos šalies gyventojų neapykantą kitos šalies gyventojais. Fašizmas persigėręs imperializmo dvasia, kuri veda prie naujų tarptautinių susikirtimų, karų, tikslu užgrobti kitas šalis—kolonijas. Fašizmas naudoja viską, ką žmonija yra gero atsiekus, imperialistiniams siekiams petenkinti. Visas žmonijos kultūrinis progresas sulaikomas, o visuomenė auklėjama kariškoj dvasioj. Visi šalies turtai naudojami kariškiems reikalams.

Vokietija šiandien yra pavyzdis fašizmo. Vokietija buvo pasiekus aukštą kultūros laipsnį. Fašizmui įsigalėjus, žymiausi pasaulyje mokslininkai, kaip Einsteinas ir šimtai kitų, turėjo apleisti Vokietiją, nes jiems nebuvo galimybės savo mokslinius eksperimentus tęsti toliau, nes jie darbavosi ne fašizmui pageidaujamoj srytyj, ne karo pabuklų tobulinime.

Vokietija buvo atsiekus aukšto mokslo, toli pežengusi literatūroj, mene, žmoniškume, šiandien gi tas viskas yra laidojama į kapus. Laikraščių tiražas smarkiai mažėja. Laikraščiai nuolatos užsidarinėja negalėdami išlaikyti fašistinę cenzūrą. Žmonės mažai laikraščius beskaito, nes netiki, ką jie rašo, nes laikraščiuose nieko negalima rašyti, apart to, ką fašistai įsako. Del mažiausio iškrypimo iš fašistų nustatytos linijos laikraščiai yra uždarinėjami.

Garsus Vokietijos operačių kompozitorius, Richardas Štrausas, kuris Hitleriui paėmus valdžią buvo paskirtas seimo rūmų muzikos pirmininku, dabar, nepakęsdamas atžagereiviškos politikos, metė ir išvyko į Vieną (Austrijon) apsigyventi tenai.

Hitleris uždarė darbo unijas ir visas kitas organizacijas, taip pat kėsinasi ir ant religinių organizacijų.

Dabartiniu laiku Vokietijos pramonės judėjimas paremtas ant karo įrankių gamybos. Apie penki milionai darbininkų dirba karo pramonėj. Tie milionai žmonių dirba žmonių žudymo įrankius, kuriais bus vykdomi Vokietijos fašistų imperialistiniai planai. Tie ginklai nėra gaminami varnoms šaudyti. Prigaminus reikės sunaudoti. Vokietijos fašistai atvirai kalba apie atgavimą savo kolonijų, per didįjį karą prarastų. Atvirai kalba apie veržimąsį į Rytus, užgrobimui Lietuvos ir Sovietų Ukrainos, su pagelba Lenkijos imperialistų, ir į Pietus, prijungimui Austrijos prie Vokietijos.

Italijos fašizmas jau tęsia Ethiopijos užgrobimo karą, nors tas karas Italijai kainuoja kasdiena dvylika milionų lirų. Tokie iškasčiai neša Italijos žmonėms dar negirdėtą skurdą. Bet Italijos fašizmas, apjakęs grobimo politika, atvirai kalba apie Europos karą, per kurį jis mano išgelbėti fašizmą. Italijos fašistų laikraštis, "Gazeta del'Popolo," rašo:

"Jeigu Italija yra sulaikyta gavimui kolonijų kitokiais keliais, tai belieka galimybė įgyjimui kolonijų per europinį karą."

Fašizmas iššaukia ir kitas šalis prie pasiutusio ginklavimosi ir greitina pasaulinį karą.

Darbininkų organizacijos tuo labiau turi sustiprinti organizacinį veikimą prieš fašizmą, nes tai reikalinga kovojant prieš karą. Nežinome, kada išmuš pasaulinio karo valanda, bet žinome, kad prie jo rengiasi kasdiena.

Prieš karą ir fašizmą jaunimo organizavimas turi būti pirmoj vietoj. Jaunimas bus pirmiausiai pasiųstas į frontą. Nereikia laukti, kad visi darbo žmonės patys suprastų, kas jų laukia. Mūsų organizacijų pareiga išaiškinti jiems. Reikia pasmarkinti veikimą linkui darbo klasės suvienyto fronto prieš karą ir fašizmą.

K. Dainiūnas.

IŠ KANADOS VEIKIANČIO KOMITETO TARIMŲ

Vasario 19 dieną Kanados Veikiantis Komitetas turėjo savo posėdį, kuriame apsvarstė daugelį klausimų, kurie liečia ALDLD reikalus Kanadoje. Iš jų buvo svarbiausi, tai vajus, duoklių mokėjimas ir Lietuvos antifašistinių kalinių šelpimas. Buvo pakelti ir kiti klausimai.

Vajus

ALDLD vajus Kanadoje eina labai prastai. Jau antras mėnesis baigiasi, o dar nei iš vienos kuopos negavome pranešimų, kaip yra veikiama ir kiek naujų narių yra gauta. Tokio apsileidimo kanadiečiai neturėjome nei viename vajuje, koks pasireiškia šiame ALDLD vajuje. 200 naujų narių gauti visoj Kanadoj nėra daug. Reikia subrusti į darbą. Kitaip mes gausime "juodą akį" šiame vajuje.

Duoklių Mokėjimas

Kanados Veikiantis Komitetas nutarė imti didesnėn kontrolėn Kanados kuopas. Centro sekretoriui, kuris turi aprūpinti kelis tūkstančius narių knygomis, žurnalais ir viskuo kitu, yra sunku taip gerai viską prižiūrėti.

Kad tinkamą kuopų kontrolę sudaryti, Kanados Veikiantis Komitetas nutarė reikalauti iš kuopų, kad jos prisiųstų naujus kuopų narių sąrašus su pažymėjimais, kaip kurie nariai stovi su duoklių mokėjimu. Tas reikia atlikti kovo mėnesį ar anksčiau, bet ne vėliau iki 1 balandžio sąrašai turi būti pas KVK.

Visose kuopose įvyko valdybų perrinkimai, tačiau tik viena Vancouverio kuopa prisiuntė naujos valdybos sąstatą. Nežinia dabar, kur ir kam siųsti laiškus. Visos kuopos, kurios dar neprisiuntė kuopų valdybų sąstato, turi kuogreičiausiai tą atlikti. Taip pat turi turėti minty, kad kiekvienas pasikeitimas valdyboje turi būti praneštas. Pasikeitimas adreso kuopų sekretorių taip pat turi būti praneštas. Be to gali kartais pražūti laiškai ir labai svarbiais klausimais.

Aukos Antifašistiniams Kaliniams

Blankos, kurios išsiuntinėtos visoms kuopoms parinkimui aukų del Lietuvos antifašistinių kalinių ir gynimui valstiečių nuo Lietuvos fašistų teroro, turi būti sugrąžintos Kanados Veikiančiam Komitetui iki kovo mėn. 15 d. Blankos turi būti sugrąžintos visos—tūščios ar pilnos. Čekius išpirkite V. Railos vardu, o laiškus adresuokite sekretoriaus vardu.

Užgiria Kanados Lietuvių Suvažiavimą

Kanados Veikiantis Komitetas svarstė "Darbininkų Žodžio" pakeltą mintį del visų Kanados lietuvių organizacijų suvažiavimo aptarimui kovos už Lietuvos darbo žmonių teisių gynimą ir Kanados lietuvių reikalų. KVK nuomone, toks suvažiavimas būtų labai geru daiktu, tik reikia jį įvykdyti. KVK ragina kitas organizacijas atsiliepti ir duoti pasiūlymus bei sumanymus šiuo klausimu.

J. Yla
KVK Sekretorius
184 Spadina Ave.,
Box 31,
Toronto, Ont.

Darbininko Akim Žiūrint

ALDLD vajaus laikas praeina, bet apie darbo pasekmes iš kuopų dar nesigirdi. Tylėjimu neišvystysime sekmingo vajaus. Kuopų korespondentai turi paleisti plunksną darban, kur kaip eina vajus už gavimą naujų narių į mūsų apšvietos organizaciją.

—o—

Mes mokėjome susimobilizuoti "Darbininkų Žodžio" vajuje už sukėlimą $4,000 ir gavimą 450 naujų skaitytojų, tai mes turime parodyti savo gabumus ir augindami mūsų organizacijas nariais. Lenktynės už gavimą naujų narių turėtų eiti tarpe rajonų, kuopų, kuopų skyrių ir atskirų narių. Pradėkime sekti kas šiame vajuje bus gabesnis ir daugiausia pasiaukavęs.

—o—

Lietuvos fašistiniai laikraščiai ramindami bruzdančią liaudį rašo: "Draugės iš kaimo, jeigu jums kartais ir liūdna, pažiūrėkite, koks gražus, mėlinas dangus, kaip gražiai čiulba paukšteliai, kaip puikiai medžiai žaliuoja." Ištrauka iš "Dienos." Raginami žmonės imti pavyzdį iš padangėmis skraidančių paukščių. Neturi nieko rimtesnio liaudies nuraminimui, tai liepia žiūrėti į dangų, kuomet fašistai smaugia valstiečius ir darbininkus.

—o—

Iškeltas per "Darbininkų Žodį" klausimas apie apvienyjimą Kanados lietuvių organizacijų turėtų būti svarbiuoju klausimu tarpe mūsų organizacijų narių ir reikia kelti tarpe kitų srovių darbininkų. Kodėl mes negalėtume turėti vieną didelę ir tvirtą pašelpinę organizaciją, vietoj desėtko mažų, kurių ateitis kritiška? Taip pat su apšvietos organizacijomis, bei kliubais.

—o—

Del platesnio diskusavimo būtų gerai, kad ateinančią vasarą būtų šaukiamas Kanados lietuvių visų organizacijų atstovų suvažiavimas. Tokiame suvažiavime galėtume nuodugniai apdiskusuoti vienybės klausimą.

—o—

Kanados buržuazija nors pastato į valdžią savo ištikimuosius, bet vistiek dar nepasitikėdama jais uždeda asmeninę atsakomybę, kad lankytų parlamento posėdžius, būtent: po penkiolikos apleistų dienų už kiekvieną sekančią dieną nustatyta bausmė po $25.00 užsimokėti. Tai kokiu būdu gina buržuazijos reikalus jos ištikimieji.

Darbininkų valstybės nariams tokių pabaudų nereikalinga, nes jie dirba savo klasės reikalų gynimo idėjos vedami.

—o—

Mūsų organizacijų centrai turėtų dar labiau susirūpinti kadrų auklėjimu. Mūsų revoliuciniam judėjimui pritarimas dar nesuspėjamas įtraukti į produktingą mūsų klasei darbą, vien daugumoje del to, kad stoka vadovaujančių draugų. Kadrų trūkumo nugalėjimui būtų labai naudinga organizuoti bent poros mėnesių politinio lavinimosi pilno laiko mokyklėlė, kur būtų galima suvažiuoti gabesniems draugams iš įvairių Kanados kolonijų.

—o—

Mokyklėlių ir organizatorių palaikymu turėtume labiau susirūpinti. Tam tikslui fondo kėlimui turėtume vesti vajų, kaip kad kitų tautų darbininkai daro. Be to, bus naudinga karts nuo karto suruošti ir maršrutas, kur taipgi reikės išlaidų padaryti. Yra draugų pasiaukojančių darbininkų klasei, bet jeigu jų jėgos palaikymu mes nesirūpinsime, tai susilauksime organizacijoms nuostolių ir dar didesnio bado kadrų. Pavyzdžiui su drg. P. Delisle, Montreale, ir Linertovich, Winnipege.

—o—

Mūsų organizacijose organizacinis darbas vis dar nepasidalinama, ant tų pamatų, kad įtraukus didesnį skaičių draugų į aktyvistų eiles. Geriausia pasidarbavusiems draugams-ėms atiduodame reikiamus kreditus, bet naujiems aktyvistams mes neatiduodame reikiamų kreditų.

K. Angus

Pasveikinimas Kanadiečiams Su Laikraščio Padidinimu

Drg. J. Brogai
Brangus Drauge:

Noriu pasveikinti visus Kanados draugus už tokį gražų ir energingą pravedimą "Darbininkų Žodžio" vajaus. Pasirodymas "D. Ž." šešių puslapių yra didžiausias revoliucinio judėjimo laimėjimas. Draugas Guoba ir Morkis puikiai pasidarbavo su maršrutais Jungtinėse Valstijose. Per trumpa čia galėjo pabūti, būtų daugiau pelnę.

Man atrodo, kad "D. Ž." editorialas "Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuves Minint" neišdegęs gerai, klaidingas. Perskaitęs jį jautiesi, kad komunistai buvo ir yra priešingi Lietuvos nepriklausomybei. Tuo tarpu mes turim aiškiai pabriežti, kad mes buvome ir esam Lietuvos nepriklausomybės šalininkai, kad ne šiandieniniai ponai, bet darbininkai ir valstiečiai už nepriklausomybę kariavo ir t. t. Mes turime būti aiškūs nacionalistiniu ir mažųjų tautų klausimu. Tuo klausimu rimtą žodį tarė ir Septintas Kongresas.

Draugiškai: **A. Bimba**

Nevedusieji Vyrai Reikalauja Geresnio Maisto

Išsirikiavus nevedusių bedarbių demonstracija Winnipego gatvėmis maršavo 12 vasario, 30 laipsnių žemiau zero šaltyje, į virtuvę, kurioje duodamas valgis. Jie demonstratyviai reikalauja pagerinimo maisto. Nepagerinant, stalai buvo išvartyti, indai išmėtyti. Žinoma, nepasiėjo ir policija nepribuvus, tik ne maisto reikalaujant alkaniems žmonėms. Kaipo "tvarkos prižiūrėtojai" ir čia jie pribuvo prižiūrėti, kad žmonės ir alkani ramūs būtų.

Pavienių vyrų pašelpos komitetas pasiuntė delegatus pas valdžios ministerį ir miesto majorą su reikalavimais pagerinti maistą. Po keleto atmetimų, duota pažadas pasirūpinti pagerinimu ir neareštuoti demonstrantų.

Pašelpų "Taupymas" Prasideda ir Toronto Priemiesčiuose

Yirk township, Toronto priemiesčio, valdyba siūlo sustabdyti visus pašelpinius darbus, prie kurių buvo mokama $5 nuošimčius daugiau pešelpos normos (Campbel report). Taipgi pašelpa mokesčio už darbą farmoje buvo mokama grynais pinigais. Dabar siūloma grįžti prie kortelių (vouchers) sistemos.

Tai pasekmė provincialės valdžios sumažinimo pašelpų ant $1,700,000.

Šitoks pašelpos pertvarkymas reiškia sumažinimą pašelpos visu trečdaliu.

DARB

Su šiuo "Darbininkų Žo
Nr. leidžiame pirmąjį dail
literatūros lapelį "Liter
ir Menas," kuris, manom
eidinės kas mėnuo. Sunku
darbas, ypač tuomet, kada
daugumoje pasižadėjusieji
dradarbiauti draugai ap
vę daugybe darbų ir šis l
tegauna mažą dalelę jų pr
lamojo laiko. Bet supras
kokią svarbą jis turi darb
kų lavinimuisi dailiosios li
tūros srytyj, darome pir
sius žingsnius tikėdar
kad šis mūsų žengian
žingsnis bus nužengtas ne
gal, bet pirmyn. Be to, le
mi šį lapelį tikimes, kad
gai Kanados lietuviai, gyv
tieji kituose miestuose,
nelaukdami stos bendr
biauti ir padės užpildyti
pasirodžiusias spragas.

Kiek mums teko patirti
Kanadoj randasi nemažas
čius draugų norinčių r
ti, kurti. Neturėdami dail
literatūros lapelio, neturė
progos ir savus gabumus i
dyti, nes negalėjome sus
pasitarti, pasiaiškinti—lav
Buvom atskirti vieni nuo
ir gyvenimo verčiami turė
leisti nesunaudotiems no
žūti.

Kad subūrus tuos trošk
"rašyti," kad leidus viena
tam pagelbėti nors ir ats
gyvenantiems, kad davus
mybę mankštinti smegeni
sunaudoti gabumus, To
Liet. Proletarinių Rašytojų
telis nutarė kas mėnuo pe
Ž." palaikyti vieno puslapi
dumo lapelį, kuris būtų
dytas dailiąja literatūra:
raščiais, vaizdeliais, apys
tėmis, kritika, peržvalgom
kitkuom, kas tik galima
kirti prie dailiosios literat
ir meno. Taipgi nutarė kre
į visus rašinėjančius ar n
čius rašinėti draugus, gy
čius Kanadoje, neatidelio
susirasti savame mieste g
nančius draugus ir sud
Liet. Prolet. Rašytojų Rate
kad dirbus bendromis jėgo

Jūsų ir mūsų bendra pare
draugai, palaikyti šį lapelį
vą, įdomų, suprantamą da
ninkams. Jį ugdydami ir pa
kydami įgysime daugiau p
rimo ir įgausime daugiau ž
dailiosios literatūros sry
taipgi ir savo gabumus išb
dysime.

A. BOGDANOV.

Rauc Žva

FANTAZI

(Tąsa)

Nuo išvažiavimo praėjo
valandos, bet sumažėjimas s
rio buvo užtektinai jaučiam
nors tuo tarpu gana maloni
kūnas buvo lengvesnis, judė
mas tapo laisvenis ir nieko da
giau. Žemės atmosferą mes p
nai praskridome, bet tas mur
nedarė jokio rūpesčio, kadan
mūsų sandariai uždarytam di
žablyje buvo laikoma, supra
tama, užtektinai oksigeno. M
tomas žemės paviršius galut
nai pasidarė kaip žemlapis—te
singai sumaišytu maštabu: d
desniu viduryje, mažesniu pri
orizonto, nekuriose vietose j
buvo padengtas baltomis dėmė
mis—debesimis. Pietuose, nu
Vidurženio jūros, šiarės Afri
ka ir Arabija buvo užtektina
aiškiai matomos per mėlina
miglas, šiaurėje nuo Skandina
vijos reginys nyko sniegų ir le
dų tyrumose—tik Spicbergen
uolos stovėjo, kaip juodos dė
mės. Rytuose, po žaliai tam
saus ruožo Uralų kalnų, vieto
mis perpiautų sniego dėmėmis

LITERATURA IR MENAS

DARBĄ PRADEDANT

Su šiuo "Darbininkų Žodžio" Nr. leidžiame pirmąjį dailiosios literatūros lapelį "Literatūra ir Menas," kuris, manome, išeidinės kas mėnuo. Sunkus tai darbas, ypač tuomet, kada veik daugumoje pasižadėjusieji bendradarbiauti draugai apsikrovę daugybe darbų ir šis lapelis tegauna mažą dalelę jų pripuolamojo laiko. Bet suprasdami kokią svarbą jis turi darbininkų lavinimuisi dailiosios literatūros srytyj, darome pirmuosius žingsnius tikėdamies, kad šis mūsų žengiamasis žingsnis bus nužengtas ne atgal, bet pirmyn. Be to, leisdami šį lapelį tikimes, kad draugai Kanados lietuviai, gyvenantieji kituose miestuose, nieko nelaukdami stos bendradarbiauti ir padės užpildyti jame pasirodžiusias spragas.

Kiek mums teko patirti, tad Kanadoj randasi nemažas skaičius draugų norinčių rašinėti, kurti. Neturėdami dailiosios literatūros lapelio, neturėjome progos ir savus gabumus išbandyti, nes negalėjome susitikti, pasitarti, pasiaiškinti—lavintis. Buvom atskirti vieni nuo kitų ir gyvenimo verčiami turėjome leisti nesunaudotiems norams žūti.

Kad subūrus tuos troškimus "rašyti," kad leidus vienas kitam pagelbėti nors ir atskirai gyvenantiems, kad davus galimybę mankštinti smegenis ir sunaudoti gabumus, Toronto Liet. Proletarinių Rašytojų Ratelis nutarė kas mėnuo per "D. Ž." palaikyti vieno puslapio dinešdegęs gerai, klaidingai dumo lapelį, kuris būtų užpilPerskaitęs jį jautiesi, kad kdytas dailiąja literatūra: eilėmunistai buvo ir yra priešingraščiais, vaizdeliais, apysakaiLietuvos nepriklausomybėtėmis, kritika, peržvalgomis ir Tuo tarpu mes turim aiškiskitkuom, kas tik galima prispabriežti, kad mes buvome pkirti prie dailiosios literatūros esam Lietuvos nepriklausomyir meno. Taipgi nutarė kreiptis bės šalininkai, kad ne šiandienį visus rašinėjančius ar norinniniai ponai, bet darbininkai ir čius rašinėti draugus, gyvenvalstiečiai už nepriklausomybėčius Kanadoje, neatideliojant kariavo ir t. t. Mes turime bėsusirasti savame mieste gyventi aiškūs nacionalistiniu ir manančius draugus ir sudaryti žųjų tautų klausimu. Tuo klauLiet. Prolet. Rašytojų Ratelius, simu rimtą žodį tarė ir Septintas Kongresas.

Draugiškai: **A. Bimba**

Rašinėjant į šį skyrių svarbu, kad kurinėliai nebūtų perdaug ištęsti ir galėtų baigtis tame pačiame Nr. Yra draugų, kurie visai nesitreinirave imasi gana didelių dalykų. Tokiais darbais tie draugai netik save, bet ir draugus dirbančius prie laikraščio apsunkina. Viena, kad po vieno-kito nevykusio bandymo, tie draugai nustoja noro rašinėti; o kita, tai sugaišina dirbančių prie laikraščio draugų laiką jį perskaitant. Mums svarbu tik tas, kad mūsų rašomieji dalykėliai būtų suprantami kitiem ir būtų įdomūs. Jų ilgumas, didumas visai nesiriša su jų vertybe. Yra begalės temų iš darbininkų gyvenimo, kurios užpildytos duotų gana įdomių apysakaičių bei vaizdelių. Nėra reikalo skrajoti padangėmis ir skaisčiomis iliuzijomis gyventi, kada realybė po akių peršasi.

Jeigu mes darome pirmus bandymus, tada nenuostabu, kad vienas ar kitas dalykėlis gali pasaulio nepamatyti, bet rašančiam vistiek jis suteikia naudos. Gi, kad sužinoti vertingumą to ar kito dalykėlio, kad pagelbėjus kits kitam ir yra tveriamas Liet. P. R. R. Vieni kitiems gelbėdami galėsime žengti pirmyn ir bendromis jėgomis užpildysime šį skyrių, kurio vertė priklausys nuo mūsų pačių sugabumo.

Todėl baigdami šį straipsnelį, dar kartą primename draugams, kad kiek išgalėdami imkitės plunksnos ir sekančiam dailiosios literatūros lapeliui prisiųskite rašinių. Tverkite P. R. R. ir darydami susirinkimus kritikuokite savus kurinėlius, darykite savus nutarimus ir tik tuomet siųskite spaudai. Beto, smulkesnių žinių norėdami gauti kaslink Liet. P. R. R. tverimo galite kreiptis laiškais į Toronte esantį Liet. P. R. R. "Darbininkų Žodžio" adresu.

NUMIRĖ BOKSININKAS FRED MATTEWS

Toronto, Vasario 22.—Šeštadienio kumštynėse Maple Leaf Gardens kumštininkas Fred Mattews buvo smarkiai pritrenktas, kad reikėjo daryti operaciją galvoj. Po operacijos smegenyse minimas boksininkas pasimirė St. Joseph ligoninėj.

Vakare

Sirenos jau šešias byloja,
Nes baigtas darbas fabrikuos';
Gatvėmis eina ir važiuoja,
Užėsys, trukšmas visados.

Matai kasdienę melodramą,
Gal ji vilioja kam akis!?
Kaskart nauji vaizdai vis gema:
Eina, važiuoja nauji vis.

Koksai margumas tų minių!
Vieni vos paneša sau kojas—
Jų tarpe daugal alkanų!
Bet kiti autais benaudojas.

Kiekvienas savais reikalais
Užimtas, rūpinas, galvoja;
Namie gal galo sugalais
Iš darbo suvest nesumoja.

Kur tik pažvelgs, reklamos žeria,
Šviesa užpildamos akis,
Ir šimtais klausimus tuoj beria:
Kodel gi skursta žmonės vis?

Visur visko pilnai prigrūsta,
Rodos, bereiktų sunaudot:
Bet darbininkai skurde žūsta
Ir turi su badu kovot.

Vienok kiti linksmučiai traukia
Gatvėmis autais blizgančiais
Ten, kur pusnuogės "damos" laukia
Pažaist ištvirkusiais jausmais.

Ir kur nežvelgs, kiekvieną kartą
Žmonių dvi klases temątai:
Pirma, kuri gamina turtus,
Antra—aikvoja jį tiktai.

Bet yr šalis, kur darbininkas
Be skurdo, rūpesčio, ramus,
Visur lygus ir šeimininkas:
Darbe, ar grįžęs į namus.

Prolet—Aras.

Į Darbą

Ir vėl senieji metai prabėgo!
Bet ką jie paliko atminčiai del mūs?
Gal daug darbininkų pabudo iš miego,
Ir daug gal nuvarė į šaltus kapus.

Smagu atsimint praeitį seną,
Ką dirbta, kentėta rytojui gražiam.
Ir kylantis džiaugsmas krutinę kutena—
Slaptingai gėrėtis lyg vaikui mažam.

Kas maža tedirba, sukruskit daugiau,
Gi darbo nedirbto dar platūs dirvonai.
Nebaisu, nors dausos ir niaukias juodžiau,
Ar laukus kovos kad nukloja lavonai.

Mirti nėra baugu už reikalus savo.
Gyvybė tam brangi, kuris yr laimingas.
Neviens darbininkas gyvybę aukavo,
Kad žutų mūs klasės gyvenimas vargingas.

Visi iki vieno kovon prieš skriaudėjus:
Prieš karą, fašizmą, už teises vergų!
Juk mes ne pirmieji—kova įpusėjus.
Sau pagelbai rasim milionus draugų.

Sobuvos Petras.

PIRMOJI SUNKAUS DARBO DIENA

Saulė leisdamosi vakaruose baigė pasikavoti į tamsiai mėliną debesį. Paskutiniai saulės spinduliai, apšviečianti Karpinsko keturkampį kambarį, paraudę, tartum ko bijodami ar gėdindamiesi, baigė nykti. Karpinskas, sėdėdamas seno styliaus supamoj kėdėje, suposi ir skaitė vakarinį laikraštį.

Karpinskui laikraštis skaityti visai nesisekė. Jo mintys bėgo į tolimą praeitį ir praeities prisiminimuose nėrėsi taip, kad skaitymas pasidarė tūščias akių žvilgsniais per raides šokinėjimas.

Skubiai pakilęs pradėjo smarkiai ir nervingai vaikščioti skersai ir išilgai kambario. Kambarys buvo mažas taip, kad su penkiais žingsniais nuo sienos sieną pasiekdavo. Šis vakaras Karpinskui buvo nepaprastas ir jį labai nervino. Tik ką sugrįžo iš vieno namų statybos kontraktoriaus, kuris jam pažadėjo ant rytojaus darbą. Rodos turėtų džiaugtis. Bet Karpinskas buvo iš kitokio molio nulipintas ir nesijautė priklausąs dirbančiųjų klasei.

Karpinskas gal jau tūkstantinį sykį savo mintimis perbėgo visą gyvenimo praeitį, kuri jį dar labiau kamavo. Kada tai, caristinės Rusijos laikais, jis buvo cukraus fabriko savininkas ir nemažą kiekį kapitalo pasidėjo vakarų Europos valstybių bankuose. Rusijos revoliucijai laimėjus, Karpinsko fabrikas liko revoliucinės valdžios nusavintas ir pavestas darbininkų kontrolei. Karpinskui prisiėjo smukti į užsienį; jam nebuvo nei tikslo ten būti, nes dabar nebuvo galima darbininkus išnaudoti.

Užsienyj pinigų buvo prisidėjęs nemažai ir manė visam amžiui užteks. Bet troškimas būt milionierium kusė bandyti padidinti kapitalą. Pradėjo užsiiminėti visokių akcijų pirkimo ir pardavimo verslu. Bet užėjus ekonominiam kriziui, pramonės kompanijos pradėjo bankrutuoti, kitų akcijos smukti. Taip visas Karpinsko turtelis ir nuėjo velniop.

Už tai Karpinskas nervinos ir vaikščiojo po kambarį. Priėjo prie stalo iš stalčiaus išėmė banko knygutę, kurioje buvo aiškiai mėlinos spalvos numeriais išmušta, kad prieš tris dienas išimti iš banko paskutiniai penki doleriai. Dabar Karpinskas stovi ant bedugnės kranto. Ar eiti sunkaus darbo dirbti, ar mirti badu?

Per visą nakti Karpinskas negalėjo užmigti, vartėsi po lovą, kaip blusų apipiltas. Dar prieš saulės tekėjimą atsikėlė, nieko nevalgęs, tik pasiėmė porą iš dviejų riekučių ir vidury trupučio mėsos padarytų užkandžių, ir pėsčias nužygiavo į kontraktoriaus nurodytą vietą.

Ant didelių dviejų gatvių kampo buvo iškasta gili sklepui duobė, aplinkui sukaltos lentinės skrynios ir liejamas cementinis pamatas. Namą statė vienas bankas įsteigimui naujo skyriaus; kaip tik tas pats bankas, iš kurio Karpinskas išėmė paskutinius penkius dolerius.

Apie aštuonias valandas darbininkai pradėjo rinktis ir ruoštis darbui. Darbo užveizda, kuris, matyti, kontraktoriaus informuotas, iššaukė Karpinsko pavardę ir įrašė į knygas. Paskiau Karpinskui parodė metalinį karutį (wheelbarrow), kuris buvo padarytas iš storos skardos su geležinėmis rankenomis, o po apačia pristiprintas vienas ratukas.

Karpinskas apsižvalgė ir nenoromis pradėjo valdyti naują darbo įrankį. Motoriniai cemento maišytuvai pradėjo smarkiai maišyti žvyrą su cementu ir vandeniu. Karpinskas stūmė pilną cementinės košės karutį neplačiu tilteliu prieš kalną, kuris buvo nutiestas per gilią duobę. Maišytuvai sukėsi, motorai čiaudėjo, o Karpinskas iki pietų visas sušilęs, šniokšdamas stūmė prieš kalną pilną cementinės košės karutį. Prakaitas pylėsi, kaip turkiškoje pirtyje. Keturios darbo valandos Karpinskui atrodė metais.

Pietlaikyje darbininkai užkandžiuodami juokėsi ir šposus krėtė. Tik Karpinskas atskirai atsisėdęs išsiėmė iš kešenės savo užkandžius ir nuo kaktos braukdamas prakaitą žiūrėjo į jį. Karpinskui lindo mintis į galvą, kaip galima valgyti duoną, kurią taip sunkiai reikia uždirbti. Vienas darbininkas balsiai skaitė iš laikraščio straipsnį apie Sovietų Sąjungos industrijos kilimą ir kultūrinį progresą. Tas Karpinskui buvo peilis, duriantis širdį; jis jau 18 metų laukia, kada grius Sovietų valdžia ir jis galės atsiimti savo cukraus fabriką. To darbininko skaitymas ir aiškinimas ne tik nervus, bet ir apetitą Karpinskui gadino, taip, kad jis nebaigęs valgyti užkandžius nusviedė į atmatų dėžė.

Po pietų tartum dar smarkiau saulė pradėjo kepinti. Karpinskas įsiryžęs stūmė karutį tilteliu prieš kalnelį. Ne vieno siūlo ant jo kūno nebuvo sauso. Nuo geležinių rankenų delnai paraudonavo ir ėmė smarkiai skaudėti. Motorai čiaudidami suko maišytuvus, o darbininkai, gyvosios mašinos, turėjo sykiu suspėti su metaliniu technišku padaru.

Karpinskas vis stūmė karutį paskui karutį tilteliu prieš kalnelį. Galva svaigo. Rankos liko, kaip nesavos. Rodosi, kad visas pasaulis pradėjo verstis augštyn kojomis. Ant vidurio tiltelio, ties gilia duobe, Karpinskas susverdėjo ir puolė stačia galva žemyn. Karutis apsivertė ir cementinė košė apipylė Karpinską, nupuolusį duobėn.

Darbininkai Karpinską išnešė iš duobės, plovė šaltu vandeniu, bet jis gulėjo be žado. Tik po valandėlės atsipeikėjęs drebančiu balsu pratarė: "Tai pirmoji mano gyvenime sunkaus darbo diena."

Rl. Svyrunėlis

Varžo ir Numirelių Laidojimą

Vadžgirys, Raseinių Aps.

Prieš porą metų Vadžgiry įsteigė laisvas kapines. Ir šiais metais sausio 18 dieną įvyko pirmos laidotuvės, per kurias buvo laidojamas Kačiušis iš Eržvilkio vals. Laidotuvės buvo ruošiamos labai iškilmingai: su prakalbomis ir dūdų orkestru.

Dar nepasiekus kapinių, policija visą iškilmę sulaikė ir reikalavo leidimo ir kuomet leidimo neturėjo, tai visa iškilmė buvo sugrąžinta atgal, išskyrus vežimą su grabu ir žmones, kurie nešė vainikus.

Visi pašaliniai žmonės, kurie sudarė didelę minią, ištolo žiūrėjo į kapines ir piktinosi negalėdami į kapines įeiti.

Tokiu būdu, laidotuvės turėjo užsibaigti labai tyliai, be jokių iškilmių ir prakalbų.

J. B.

Pasveikinimas Kanadiečiams Su Laikraščio Padidinimu

Drg. J. Brogai
Brangus Drauge:

Noriu pasveikinti visus Kanados draugus už tokį gražų energingą pravedimą "Darbininkų Žodžio" vajaus. Pasisekimas "D. Ž." šešių puslapių yra didžiausias revoliucinio judėjimo laimėjimas. Draugas Guoba ir Morkis puikiai pasidarbavo su maršrutais Jungtinėse Valstijose. Per trumpą laiką galėjo pabūti, būtų daugiau pelnę.

Man atrodo, kad "D. Ž." editorialas "Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuves Minint" dineišdegęs gerai, klaidingai. Tuo tarpu mes turim aiškiai pabriežti, kad mes buvome ir esam Lietuvos nepriklausomybės šalininkai, kad ne šiandieniniai ponai, bet darbininkai ir valstiečiai už nepriklausomybę kariavo ir t. t. Mes turime būti aiškūs nacionalistiniu ir mažųjų tautų klausimu. Tuo klausimu rimtą žodį tarė ir Septintas Kongresas.

Draugiškai: **A. Bimba**

Nevedusieji Vyrai Reikalauja Geresnio Maisto

Išsirikiavus nevedusių bedarbių demonstracija Winnipege gatvėmis maršavo 12 vasario 30 laipsnių žemiau zero šaltyje, į virtuvę, kurioje duodamas valgis. Jie demonstratyviai reikalauja pagerinimo maisto. Nepagerinant, stalai buvo išvartyti, indai išmėtyti. Žinoma, neapsiėjo ir policija nepribuvus tik ne maisto reikalaujant alkaniems žmonėms. Kaipo "tvarkos prižiūrėtojai" ir čia jie pribuvo prižiūrėti, kad žmonės ir alkani ramūs būtų.

Pavienių vyrų pašelpos komitetas pasiuntė delegatus pas valdžios ministerį ir miesto majorą su reikalavimais pagerinti maistą. Po keleto atmetimų, duota pažadas pasirūpinti pagerinimu ir neareštuoti demonstrantų.

Pašelpų "Taupymas" Prasideda ir Toronto Priemiesčiuose

Yirk township, Toronto priemiesčio, valdyba siūlo sustabdyti visus pašelpinius darbus, prie kurių buvo mokama 35 nuošimčius daugiau pešelpos normos (Campbel report). Taipgi pašelpa mokesčio už darbą farmoje buvo mokama grynais pinigais. Dabar siūloma grįžti prie kortelių (vouchers) sistemos.

Tai pasekmė provincialės valdžios sumažinimo pašelpų ant $1,700,000.

Šitoks pašelpos pertvarkymas reiškia sumažinimą pašelpos visu trečdaliu.

A. BOGDANOV. VERTĖ PETRAS.

Raudonoji Žvaigždė

FANTAZINIS ROMANAS

(Tąsa)

Nuo išvažiavimo praėjo dvi valandos, bet sumažėjimas svorio buvo užtektinai jaučiamas, nors tuo tarpu gana maloniai; kūnas buvo lengvesnis, judėjimas tapo laisvenis ir nieko daugiau. Žemės atmosferą mes pilnai praskridome, bet tas mums nedarė jokio rūpesčio, kadangi mūsų sandariai uždarytam dirižablyje buvo laikoma, suprantama, užtektinai oksigeno. Matomas žemės paviršius galutinai pasidarė kaip žemlapis—teisingai sumaišytu maštabu: didesniu viduryje, mažesniu prie orizonto, nekuriose vietose jis buvo padengtas baltomis dėmėmis—debesimis. Pietuose, nuo Vidužemio jūros, šiarės Afrika ir Arabija buvo užtektinai aiškiai matomos per mėlinas miglas, šiaurėje nuo Skandinavijos reginys nyko sniegų ir ledų tyrumose—tik Spicbergeno uolos stovėjo, kaip juodos dėmės. Rytuose, po žaliai tamsaus ruožo Uralų kalnų, vietomis perpiautų sniego dėmėmis, tęsės žalios lygumos, išvagotos vingiuotu upių. Vakaruose buvo aiškiai matoma centralinė Europa, išskiriant Francijos šiaurę ir Anglijos pietus, kurios buvo padengtos sluogsniu debesų. Aš negalėjau ilgiau žiūrėti į šį gigantišką paveikslą, kadangi mintys apie pasibaisėtiną bedugnę, ant kurios mes randames, greitai buvo iššaukę manyje jausmą, artimą prie nualpimo. Aš pradėjau pasikalbėjimą su Menni.

—Ar jūs esate kapitonas šio dirižablio, ar ne?

Menni palenkė galvą ir pastebėjo:

—Bet tas nereiškia, kad aš turiu tą, ką pas jus vadina galingu viršininku. Paprastai aš esu labiau patyręs šiame dalyke, valdyti dirižablį, o manieji nurodymai yra priimami, kaip aš priimu astranomiškus išskaičiavimus, paduotus per Stern, arba kaip visi mes priimam daktariškus patarimus Netti, palaikymui mūsų sveikatos ir darbo jėgos.

—Kiek senas yra daktaras Netti? Jis man atrodo gana jaunas.

—Aš neprisimenu ar 16 ar 17,—su šypsena atsakė Menni.

Beveik tiek pat rodėsi ir man. Bet aš negalėjau nesistebėti tokiu greitu mokslo užbaigimu.

—Ir tokiam amžiui jis yra jau daktaras!—nenoromis sušukau aš.

—Jūs dar dadėkit: daug žinąs ir patyręs daktaras,—dapildė Menni.

Tuo laiku aš nadesiprotėjau, —Menni nepriminė apie tai, kad marsiečių metai yra dvigubai ilgesni už mūsų metus. Marso kelionė apie sulę tęsiasi 686 mūsų dienas ir 16 metų Netti yra lygus 30 metų mūsų žemės.

SKYRIUS VI

Dirižablis.

Po pusryčių Menni nuvedė mane parodyti ir arčiau susipažinti su dirižabliu. Pirm visko nuėjom į mašinų departamentą. Jis užėmė apatinį dirižablio aukštį, pačioje plokštumoje, perdalintoje sienomis į penkius kambarius, vieną vidurinį ir keturius šoninius. Viduryje centrinio kambario aukštai iškelta stovėjo varamoji mašina, o aplinkui ją iš visų keturių pusių radosi grindyse apskriti stikliniai langai, vienas iš švaraus kvarcinio stiklo, trys spalvuoti; jie buvo tryjų centimetrų storio, stebėtinai permatomi. Tuo tarpu mes galėjom matyti tik dalį žemės paviršiaus.

Svarbiausia mašinos dalis susidėjo iš vertikalio metalinio silinderio, trijų metrų aukščio ir pusės metro pločio, kaip man Menni paaiškino, iš Osmio—labai tvirto ir gero metalo, panašaus į mūsų platiną. Tame silinderyje įvyko suskaldymas spinduliuojančios medžiagos; iki raudonumui įkaitusi 20 centimetrų storio siena, aiškiai liūdyjo apie energiją šio proceso. O tačiau kambaryje nebuvo šilta: visas silinderis buvo apgaubtas dvigubai storesniu kapseliu iš kokios tai permatomos medžiagos, kuris geriausiai apsaugojo nuo karščio; šio kapselio viršus buvo sujungtas su dūdomis, per kurias gautoji šiluma buvo išvedžiota į visas puses vienodam dirižablio apšildymui. Kitos mašinos dalys buvo sujungtos su įvairiais būdais su silinderiu, — elektros-roliai, akumuletoriai, pastiprintojai su ciferplatomis ir t. p.,—buvo išdėstyti aplinkui geriausioje tvarkoje, o dižuruojantis mašinystas per tam tikrą veidrodėlį matė visas mašinos dalis ir jų veikimą nepalikdamas savo vietos.

Iš šoninių kambarių pirmas buvo "astranominis," dešinėje ir kairėje nuo jo buvo "vandens" ir "oksigenijaus," o priešakyje — "išskaičiavimo." Astranominiam kambaryje, grindys ir išlaukinė siena buvo kvarcinio permatomo stiklo. Jo permatomumas buvo tiek tobulai geras, kad kada eidamas su Menni ant laiptų tiltelio nusprendžiau pažiūrėti tiesiai žemyn, aš nieko negalėjau matyti tarpe manęs ir bedugnės,—buvau priverstas uždaryti akis, kad suvaldžius galvos svaigulį. Aš stengiausi žiūrėti šonan į instrumentus, kurie buvo išdėstyti kambaryje, tam tikrose vietose pritvirtinti prie stulpų, kurie ėjo nuo lubų ir nuo šoninių sienų. Teleskopas buvo apie dviejų metrų ilgio, bet su nepaprastai dideliu stiklu ir matomai su tokia pat optiška jėga.

—Teleskopui akinius mes naudojom vien tik deimantinius, — paaiškino Menni, — jie duoda didesnį plotį matymui.

—Ant kiek šis teleskopas pritraukia ir padidina matomą daiktą?

—Aiškus pritraukimas ir padidinimas yra 600 kartų,—atsakė Menni,—bet jei to neužtenka, mes tuomet nufatografuojam matomą reginį ir tada jį ištiriam pegelba mikroskopo. Tokiu būdu padidinimas faktinai yra pasiekiamas 60 tūkstančių kartų ir daugiau. Pats fotografavimas nesitęsia net vienos minutės.

Menni tuojau man paliepė pažiūrėti į žemę per teleskopą, kurį jis valdė.

—Distancija darbar apie 2,-000 kilometrų,— paaiškino jis, —ar jūs pažinsit, ką turit prieš save?

Aš tuojau pažinau uostą skandinaviško miesto, į kurį aš tankiai lankydavaus del partinių dalykų. Mane interesavo matyti laivus ant kelio. Menni per vieną pasukimą šone rankelės, vieton teleskopo žiūrimųjų akinių, uždėjo fotografinę kamerą, po keletos sekundų nuėmė ją nuo teleskopo ir nunešė prie didelio aparato, stovinčio šalyje, matomai mikroskopo.

—Mes pastatysim ją į tą pačią vietą mikroskope, nepalietę klišės su rankomis,—paaiškino Menni ir po keletos nerūpestingų operacijų, praslinkus pusei minutės padavė man mikraskopo akinius. Aš pamačiau aiškiai pažystamą man garlaivį Šiaurinės kompanijos, tarytum jis būtų buvęs kelias dešimtis žingsnių atstume nuo manęs, paveikslas atrodė reliefinis ir turėjo naturališkas spalvas. Ant tiltelio stovėjo žilas kapitonas, su kuriuo aš dažnai šnekučiuodavaus kelionės metu. Jūrininkas, nešantis dežę, tarytum buvo sustingęs savo pozicijoj, taip pat kaip pasižierius, rodantis jam ką tai su ranka. Viskas buvo atstume 2,000 kilometrų! Jaunas marsietis, Sternio padėdėjas, įėjo į kambarį. Jam reikalinga buvo padaryti tikras apskaičiavimas, numatuojant atstumą nuo žemės iki dirižablio. Aš nenorėjau trukdyti jam jo darbo ir išėjau į "vandens kambarį." Ten buvo didelis vandens rezervuaras ir aparatai jo valymui. Daugybė dūdų vedė vandenį iš rezervuaro į visas dirižablio puses. Toliau buvo "išskaičiavimo kambarys. Ten stovėjo nesuprantamos man mašinos su daugybe ciferplatų ir rodyklių. Prie didžiausios mašinos dirbo Sterni, bet ženklai ant jos, lygiai kaip ir ant kitų ciferplatų, man buvo nepažįstami. Aš nenorėjau trukdyti Sterniui ir bendrai su juo kalbėti. Mes greit perėjom į paskutinį šoninį skyrių. Jis buvo "oksigenijaus" kambarys. Jame buvo užlaikoma oksigenijaus atsarga, kaip tai 25 tonai klarat-kalio, iš kurio jie gali padaryti pagal reikalą beveik 10,000 kubinių metrų oksigenijaus; tos kiekybės užtektų keletai panašių kelionių. Toje pačioje vietoje randasi taip pat aparatai skirstymui kloro kalijo. Toliau ten pat buvo užlaikoma atsarga borito ir kalijo sugerimui oro hidrogenijaus ir taip pat atsarga sierinio anhidrino sugerimui perviršiaus drėgnumų. Tas kambarys buvo priežiūroj daktaro Netti. Paskiau mes sugrįžome į mašinų skyrių, o iš ten nedideliu keltuvu persikėlėm į patį viršutinį dirižablio aukštą. Ten centrinį kambarį užėmė antra observatorija, viskuo panaši apatinei, tik su kvarciniu pusiau apvaliu langu viršuj, bet ne apačioje ir su didesnio kalibro instrumentais.

Iš tos observatorijos buvo matoma kita pusė erdvės drau-

Kas Dedasi LIETUVOJ

Neduoda Ūkininkams Susirinkt

"Lietuvos Žinios" rašo: "Ūkininkų bruzdėjimas buvo ir Lazdijų apylinkėj. Iš Lazdijų apylinkės 14 asmenų traukiama kaltinamaisiais už tai, kad darė slaptus susirinkimus."

Kudirkos Naumesčio apylinkėj ūkininkai sušaukė slaptą susirinkimą. Fašistų žvalgyba ir šiauliai atėjo į tą susirinkimą ir daugumą to susirinkimo dalyvių suareštavo. Del to susirinkimo 12 ūkininkų traukiama teisman ir kaltinami "įkalbėjime streikuoti."

Taigi, ir šiauliai eina žvalgybos pareigas. Fašistų išauklėti sūnūs savo tėvus areštuoja.

Bažnyčioms Parama

Smetonos valdžia nutarė duoti Rymo katalikų bažnyčioms ir kryžiams statyti bei remontuoti statybinės medžiagos nemokamai iki 30,000 litų ir paskolomis penkeriems metams be palukanų iki 30,000 litų. Klebonijoms statyti iki 10,000.

Kitų tikybų maldnamiams statyti miško medžiagos duoti iki 2,500 litų ir be palukanų metams paskolos iki 2,500 litų.

Bažnyčioms duoda paramą, kad tik daugiau mulkintų žmones. O ūkininkams nei savo stubose susirinkti neduoda.

Lietuvoje bažnyčios, kryžiai ir kalėjimai žydi.

Nubaudė Už Komunistinį Veikimą

Kariuomenės teismas Kaune sausio 28 dieną J. Matulevičių iš Alytaus nubaudė 7 metams sunkiųjų darbų kalėjimo už komunistinį veikimą.

Kunigas Kuprevičius Apkretė Venerine Liga 11 Metų Mergaitę

Prieš dvejus metus Biržų parapijos dziekonas, kunigas Kuprevičius, gašlaudamas apkretė lytine liga pirmajai išpažinčiai ruošiamą 11 metų mergaitę, kurią buvo įrašęs į angelaičius.

Kada viskas iškilo aikštėn, kanauninkas Kuprevičius iš Lietuvos pabėgo į Latviją. Čia neradęs užtikrinto saugumo, persikraustė į Lenkiją, bet ir ten per demarkliniją grąžintas Lietuvon, kur praėjusią vasarą buvo suimtas ir dvasiškiams pasirūpinus nebuvo uždarytas į kalėjimą, bet patalpintas Prančiškonų vienuolyne Kaune.

Sausio 27 dieną Panevežio apygardos teismas peržiūrėjo Kuprevičiaus bylą ir nubaudė vienais metais ir 6 mėnesiais sunkiųjų darbų kalėjimo su pasekmėmis. Taipgi patenkinti nukentėjusių tėvų civilinį ieškinį 2,000 litų.

Nereikia manyti, kad ištvirkęs kunigas sėdės kalėjime. Vienam dvasiškiui užstačius 5,000 litų Kuprevičius paliktas laisvas.

Kunigėliai gelbsti savo kolegas.

Lietuvoj Ne Visus Lygiai Baudžia

A. Sruoga ir Kondratas, būdami pašto valdininkais, dirbo ir pardavinėjo pašto ženklus. Teismas juos surado kaltais, bet del nusenėjimo nusikaltimo paliko juos nebaustus. Gi darbininkai ir valstiečiai del mažiausio nusikaltimo sunkiausiai baudžiami.

Mirė Poetas Leonas Skubeika

Po šešių metų sirgimo tuberkuliozu, Žemaitijoj, Žiogaičių kaime mirė poetas Leonas Skabeika.

Taipgi, sausio 22 dieną, pasimirė rašytoja Ona Puidienė—Pleirytė—Vaidiliutė.

5,000 Numerių

Liaudininkų laikraštis "Lietuvos Žinios" minėjo savo 5,000 numerių išleidimą. "Lietuvos Žinios" buvo pradėtos leisti 1909 metais Vilniuje. Jas išleido bendromis pastangomis liaudininkai-demokratai, Jonas Vileišis ir G. Petkevičaitė; socialdemokratai, Dr. Stasys Matulaitis, Myk. Biržiška, Alf. Marauskis ir kiti.

Iš visų pirmųjų bendradarbių tik vienas Dr. St. Matulaitis paliko ištikimas darbininkų klasei. Negalėdamas Lietuvoje veikti turėjo išvažiuoti į SSRS.

Kas Netiki, Kad Religija Apmulkina Žmones?

Kruonio miestelyje gyvena Adelė Steponavičiutė, kuri sakosi kalbanti su numireliais ir sužino, ko jims trūksta "aname pasaulyje."

Kruonio apylinkėje gyvena mergaitės Mikiutės, kurių tėvas prieš kelis metus mirė. Steponavičiutė pradėjo pasakoti, ji mačiusi Mikiučių tėvą ir kalbėjusi su juo. Jis nusiskundęs, kad jos nieko jam neduoda. Mikiutės religinio įsitikinimo, todel patikėjo ir per Steponavičiutę pradėjo mirusiam tėvui siųsti skalbinius, viršutinius rūbus, divonus, o vėliau reikalavo tėvas ir geresnių dovanų ir pinigų. Ir net duoti Steponavičiutei užlaikymą. Tų dovanų mirusiam siuntimas tęsėsi 4 metus, kol pagaliaus priėjo prie to, kad įsikišo policija ir teismas Steponavičiutę nubaudė 3 mėnesius kalėjimo, bet nuo bausmės atleido.

Tai kokių atsitikimų yra fašistų auklėjamoj Lietuvos jaunuomenėj.

Sunkia Ūkininkų Būkle Kai Kas Bando Naudotis

Sausio 21 dieną K. Naumiesčio teismo salėje vyko varžytinės, kame tarp kitų buvo parduodamas Jono Apinavičiaus, Šilgalių kaimo, Sintautų valsč., nekilnojamas turtas, padengimui 290 litų ieškinio Andriaus Mačiūno, Šešuolių pradžios mokyklos mokytojo, Malėtų valsč.

Pažymėtina tai, kad už šią skolą minėtasai Mačiūnas suspėjo nuruošti Apinavičiui net trejas varžytines ir šiuo laiku vykdymo išlaidos jau toli viršijo patį ieškinį.

Kadangi Apinavičiaus žemė buvo parduodama iš antrų varžytinių už 1,500 litų, tai jose teikėsi dalyvauti ir patsai Mačiūnas, matyti, tikėdamasis gerom sąlygom nupirkti tą žemę, už kurią Apinavičius prieš keletą metų yra sumokėjęs apie 8,000 litų.

Ūkininkai bankrutuoja, o valdininkai perka ūkius visai veltui. Valdininkas šiandien Lietuvoj visagalis.

Sudburio Policija--Pašelpų Inspektoriais

Sudburio miesto valdyba paveda policijai tikrinti visus gaunančius pašelpą žmones. Paskirta aldermanas J. Vanderburg, pašelpų komiteto pirmininkas F. Ricard ir sveikatos departamento pirmininkas F. Rothery sudarymui komiteto, kad ištirti, kaip galima sutaupyti pinigų išleidžiamų pašelpoms. Kitaip sakant, ruošiamasi didesniam pašelpų kapojimui.

A. Morkis

AMERIKOJE

Įspudžiai Iš Maršruto Po Suvienytas Valstijas

Prieš pat vykstan į Ohio valstiją buvo galima spręsti iš kalno, kad tose vietose pasekmės bus nepergeriausios, nes per "Laisvę" buvo skelbiamas maršrutas vienomis dienomis, o prakalbos ir susirinkimai įvyko kitomis dienomis. Tačiau pribuvus į Akroną ir prie tokių sąlygų gauta paramos iš draugų akroniečių, nors ir nedaug pagal tokią koloniją. Čia gauta aukų $6.36, ir viena prenumerata.

Akrone randasi arti 700 lietuvių ir didžiuma pritarėjai kairiojo sparno. Lietuvių darbininkų organizacijos narių skaičiumi stovi gerai. Veikimui dirva gera, tik reikia dėti daugiau pastangų iš vadovybės pusės.

Iš dalyvavusių "Darbininkų Žodžio" prakalbose gruodžio 22 didelis skaičius buvo socialistai darbininkai, kurie irgi prisidėjo prie paramos nupirkimui "Darbininkų Žodžio" linotypo.

Šioje kolonijoje bedarbių beyeik nėra. Čia išdirbama guma. Uždarbis—55—65 centai į valandą. Viso Akrone gyventojų yra 160,000. Miestas lyg kokioj duobėj, tarp kalnų.

Apleidžiant Akroną gruodžio 23 ir vykstant į Yaugstown, apie 60 mylių atstumo nuo Akrono, sužinojau, kad tenai ALD LD 90 kuopa rengia susirinkimą del "Darbininkų Žodžio." Sulaukus vakaro su draugais Skistimais nuvykstam pas vieną draugą, kur turėjo įvykti kuopos susirinkimas. Tai tiek mūsų ir tebuvom, tik apie 10 valandą dar du atėjo. Iš 20 kuopos narių susirinkime dalyvavo tiktai penki. Tame susirinkime aukų gauta pora dolerių, bet draugai pasiliko blankas aukoms rinkti ir pasižadėjo gauti skaitytojų "Darbininkų Žodžiui." Reikia tikėtis, kad vėliau parems geriau.

Šio miesto industrija—geležies sunkūs darbai. Darbininkai nukamuojami prie darbo greičiau, negu kitur. Tas atsiliepia ir ant susirinkimų.

Youngstown savo išvaizda panašus į Akroną. Gyventojų taipgi tiek pat. Lietuvių irgi apie tiek, kiek Akrone.

Gruodžio 24 dieną pasiekiau Clevelandą, apie 50 mylių atstume nuo Youngstown. Su draugu Mažeika lankėmes keliose vietose, bet daugelio neradome namie; mat buvo prieš kalėdas, tai daugelis buvo išėję apsipirkti. 25 dieną su drg. Simanausku taip pat atlankėme keletą draugų stubų, bet ir šiuo sykiu ne visur galima buvo rasti namuose. Po kalėdų su drg. Rudziu pasileidome į medžioklę visą pusdienį. Pasekmės buvo neblogos. Vakare su drg. Nemuru taip pat neblogai sekėsi, nors padarėm keliolika mylių. Gruodžio 27 su draugu Mažeika visą dieną lankėmes pas darbininkus ir biznierius. Šiuo sykiu geriausiai nusisekė, gavom aukų ir prenumeratų. Tą vakarą buvo rengiamos prakalbos "Darbininkų Žodžio" naudai. Žmonių buvo neperdaugiausiai, bet prakalbose gauta nemažai aukų ir prenumeratų. Man atsilankius į namų savininkėlių susirinkimą ir atsišaukus del paramos mūsų laikraščiui, gauta keletas prenumeratų ir keletas dolerių del linotypo. Būtų buvę dar geresnės pasekmės, jei pirmininkas būtų leidęs padaryti atsišaukimą per vidurį susirinkimo, kada visi žmonės buvo; ant galo buvo jau daugelis išėję.

Clevelande aukų sukelta $38.10 ir gauta 16 prenumeratų, už kurias susidaro $30.00. Draugai pasižadėjo dapildyti iki šimtinės.

Atsisveikinęs su draugais, sekantį rytą su drauge Simanauskiene išvykome į Detroitą, 160 mylių iš Clevelando. Pasiekus tą garsųjį automobilių centrą, vakare teko dalyvauti surengtose prakalbose draugijų svetainėj. Įžengus į svetainę radau daug pažįstamų veidų, kurie kadaise gyveno Kanadoj. Surinkimą atidaro Dr. Pelevičius ir kalba Lietuvos klausimu. Sekantis ant programos buvo kanadietis, "Darbininkų Žodžio" atstovas. Nors susirinkime dalyvavo neperdaugiausia žmonių, tačiau aukų gauta $30.00 ir keli skaitytojai.

Sekantį rytą draugas J. J. Butkus per radio garsino "Tamylos" operetę ir mano atsilankymą, pažymėdamas, kodel "D. Žodis" atsiuntė savo atstovą į Suvienytas Valstijas. Prieš atidarant koncertą gavau 10 minučių padarymui atsišaukimo ir paprašiau aukų. Sumesta virš $6.00 smulkių ir stambesnių virš $20.00.

Iš parengimų, kuriuose teko dalyvauti laike mano maršruto, tai Detroito parengimas atrodė gyvensnis, negu kur kitur.

PIPIRNIČIA

(Tąsa)

Nei orchestros griežė, nei himnų giedojo, rodos niekas nei nematė, kaip mes 49 Lietuvos sūnus sėdome į traukinį, kuris pasiruošęs važiuoti linkui Vokietijos. Tik kelios vienų numylėtos, kitų permylėtos merginos verkia išleisdamos vaikinus į Kanadą, o manęs niekas. Gal senapienė kiek numykė išvažiuojant iš namų, bet ir tai abejotina—ką ji supranta, gyvulys neraliuotas.

Sėdime traukinyje, o traukinys papukšt papukšt papukšt per Kibartus ir Virbalį į Eitkūnus. Čia mus sustatė į eiles. Senas muitinės valdininkas, matyti buvęs keizerio žandaras, su auksiniais dantimis, pradėjo peržiūrėti visą mūsų mantą. Priėjo ir mano eilė. Atidariau savo pintinę, o muitininkas tik grabu grabu, pirmiausiai už pipirničios užgriebė. Išviniojo iš "Socialdemokrato" ir net akis pavertė klausdamas, kas čia, ar tik ne bomba, ar pragaro mašina. Aš aiškinu, kad čia brangiausias mano tėvo palikimas, pipirničia. O jis įsitikinęs, kad bomba.

—Jei netiki,—sakau jam,—tai pauostyk, ponas, aš užtikrinu, kad paraku neatsiduoda.

Atidariau visas pipirničios patalpas. Muitininkas atsargiai prikišė savo pemėlinavusią nosį, kad patraukė į save. O mat būta dar maltų karčiųjų pipirų. Senis kuone užduso. Kaip pradėjo čiaudėti, tai net dirbtini auksiniai dantys iškrito ant grindų. Muitininkas keikėsi kokiais ten parfliukteriais, o man kinkos pradėjo drebėti, kad nepapuolus į bėdą del tos pipirničios.

Sušaukė visus muitinės valdininkus, gerai išanalizavo pipirničią ir pripažino, kad ne bomba nei pragaro mašina, nei žmonių nuodyjimo įrankis, bet paprasta pipirničia. Aš džiaugiuosi ir dabar, kad tada nebuvo Hitleris prie valdžios. Ką tu su jais! Rudmarškiniai būtų pipirničią pripažinę už bombą ir būtų nukirtę man galvą, kaip Van der Lubei už seimo rūmų padegimą, kurį tikrenybėje padegė patys fašistai.

Po šito incidento viskas laimingai sekėsi iki atvažiavau į Halifaksą. Kanados muitininkai taipgi jokios domės nekreipė į pipirničią. Aš jaučiaus laimingas.

Apie Kanadą nėra ko daug sakyti. Juk jūs visi čionai esančią padėtį gerai žinot. Emigrantas, atveztas į Kanadą, pirmiausiai turi atsidurti ant farmų. Tai jau tokia emigracijos taisyklė. Jei nori gyvą kūną palaikyti savo skūroje, tai turi gerai suktis. Reikia mokėti kelis amatus. Pirmiausia išmokau poričių valgyti, paskui karves melžti ir kiaules šerti, kiek vėliau, ant gelžkelio dirbti, vilburą stumti, mišką kirsti ir traukinį jotį. Šiuos amatus žinodamas jau badu nemirsi.

Man būnant Kanadoj, kol žemė apsisukė apie savo ašį 365 sykius, pasisekė sutaupyti du šimtu dolerių atsargos "kapitalo."

Einu Winnipego Main gatve ir svajoju: jeigu per dešimtį metų kas metai po tiek sutaupysiu, tai pirksiu farmą. Bet dalykai visai kitaip stojosi. Užėjo krizis. Nors daugelį darbų mokėjau, bet nei vieno susirasti negalėjau. Sutaupos po nekurio laiko išsibaigė ir va lietuviškas pilietis atsidūrė suplainėj.

Po dviejų metų suplainės gyvenimo atsidarė kelias į vergijos kempes ir štai vergijo kempėj kuriasi dabartis.

Nors buržujai biedną žmogų nuskriaudė, bet gamta vidutiniškai apdovanojo. Jaučiu, kaip širdis plakdama kraują varinėja po visas kūno gyslas lygiai kaip ir tam storapilviui, neišnančiam turtų kiekio. Manau, jau Kristaus metų susilaukęs, reikėtų pradėti sukti lizdelį ir ieškoti poros. Šeima, tai būtina. Kam gi pipirničią palikčiau.

Vėl mintis skverbiasi į galvą, kad pati, tai ne pipirničia, sykiu nepasivežiosi. Planai išjrę. Atsigulu bandau užmigti, bet miegas neima. Atsisėdu ir imu skaityti "Darbininkų Žodį." Skaitau pranešimą, kad "Darbininkų Žodžio" vajus už sąvaitės pasibaigs, o aš dar nieko nenuveikiau, nieku neprisidėjau. Antra, nėra iš ko. Penki doleriai per mėnesį alga. Vos per metus vergijos kempėj būdamas atsiteisiau $15.00 savo draugui. Jis man pagelbėjo sunkioj valandoj. Dabar jam pinigai labai reikalingi—serga. Ištiesų, būtų gėda, kad Pipiras darbininkiško laikraščio neparemtų. Juk vajus eina už linotipo nupirkimą.

(Bus daugiau)

ge su "taikoma planeta." Marsas žibėjo rausva šviesa šone zenito. Menni nutaikė ten teleskopą ir aš aiškiai pamačiau pažįstamus man pagal Shiaparello bruožus kontinentą, jūrių ir kanalų tinklo. Menni nufotografavo planetą ir po mikraskapu parodė smulkmenišką jos žemlapį, bet aš nieko negalėjau suprasti be paaiškinimo. Dėmės miestų ežerų ir girių skyrėsi vieni nuo kitų kokiu tai nepaprastu būdu.

—Kokia yra distancija tarpe mūsų dirižablio ir Marso,— paklausiau aš.

—Dabar jau užtektinai artima—apie 100 milijonų kilometrų.

—Bet kodel Marsas nėra zenite šio apvalaus kvarcinio observatorijos lango? Mes tokiu būdu skrendam netiesiai prie jo, bet šonan?

—Taip, ir mes kitaip negalim. Atsitolindami nuo žemės, mes delei inercinės jėgos palaikom tarp kitko greitį jo sukimosi aplink saulę 30 kilometrų į sekundą. Bet Marso sukimosi greitis yra tik 24 kilometrai ir jeigu mes skristume perpendikuliariai tarp abiejų orbitu, mes atsimuštumėm į Marso paviršių su likusiu greičiu 6 kilometrų į sekundą. Tas labai nepatogu ir mes turim išrinkti kreivą kelio liniją, ant kurio būtų išsemtas ir sulygintas šoninis viršgreitis.

—Kiek tad kilometrų bus mūsų visa kelionė?

—Apie 160 milijonų kilometrų, kas reikalauja nemažiau, kaip apie du ir pusė mėnesio kelionės.

Jei aš nebūčiau matematikas, tos cifros man nieko nereikštų, bet dabar iššaukė mano jausmuose ką tai panašų slogučiui ir aš tuojau išsiskubinau iš astranomijos kambario. Šeši šoniniai skyriai viršutinės dirižablio dalies, kurie apsupo observatoriją iš visų pusių, buvo visai be langų, o jų lubos, kurios buvo dalis globo išlaukinių sienų, palinkusiai leidosi žemyn iki pat grindų. Prie lubų buvo sukrauta didelė kiekybė "minus-materijos," kurio atstumiamoji jėga paraližiavo dirižablio svorį.

Viduriniai aukščiai—trečias ir antras—buvo užimti salėmis, labaratorijomis atskirų ekspedicinių žmonių, jų kajutomis, maudyklėmis, bibliotekomis ir t. t.

Netti kajuta buvo greta manosios.

SKYRIUS VII

Žmonės.

Nesvarumas buvo jaučiamas kaskart labiau. Laipsniškas, lengvumo kūno, didėjantis jausmas liovėsi būti malonumu. Prie jo tarsi prisijungė elementas netikrumo ir kokia tai migla neramumo. Aš nuėjau į savo kajutą ir atsiguliau ant lovos. Dviejų valandų ramus gulėjimas ir ramus mąstymas užmigdė mane. Kada aš pabudau, mano kambaryje prie stalo sedėjo Netti. Aš nenoromis per staigų susijudinimą pakilau nuo lovos ir tarsi kieno mestas į viršų, atsimušiau galva į lubas.

—Kada sveri mažiau, negu 20 svarų, privalai būti atsargus, — geraširdišku — filozofiniu tonu pastebėjo Netti.

Jis mane atlankė specialiai davimui visų reikalingų patarimų atsitikime "jurų ligos," kuri jau pasireiškė del nesvarumo. Kajutoje buvo specialis signalinis skambutis į jo kambarį, kuriuo aš visuomet gelėjau pašaukti jį, jei būtų reikalinga jo pegelba.

Aš tuo momentu išnaudojau progą delei pasikalbėjimo su jaunu daktaru,—mane kas nors nesąmoningai vyliojo prie šio simpatiško mokinto ir taip pat linksmaus būdo vaikino. Aš paklausiau jį, kodel taip yra, kad iš visos marsiečių įgulos dirižablyje, tik jis ir Menni galėjo kalbėti mano prigimta kalba.

—Tas yra labai paprasta,— jis paaiškino.—Kuomet mes ieškojom žmogaus, Menni išsirinko sau ir man jūsų žemę ir mes praleidom joje daugiau, negu vienus metus, prieš tai, negu mums pasisekė užbaigti dalyką per jus.

—Kiti "ieškojo žmogaus" kitose žemėse?

—Tikrai taip, tarpe visų žemės didžiųjų tautų. Bet kaip Menni numatė, mums pasisekė rasti jumis jūsų žemėje, kur gyvenimas eina energingai, kur žmonės yra priversti daugiau už visus žiūrėti į ateitį. Radę "žmogų" mes informavon kitus, jie tuomet susirinko iš visų žemių ir štai dabar mes skrendam.

—Ką jūs manot sakydami "ieškojot žmogaus," "radot žmogų." Aš manau ir taip suprantu, kad dalykas gvildenamas apie subjektą, naudojamą užtikrintai rolei. Menni apie tai man aiškino. Man buvo labai garbinga ir malonu, kad jie išrinko mane, bet aš norėčiau žinoti kuo aš užsitarnavau tam.

—Bendrai galiu aš paaiškinti apie tai tą: Mes reikalavom žmogaus, kurio prigimtyje būtų kaip galima daugiau sveikumo ir grakštumo, kaip galima daugiau gabumų prie sąmoningo darbo, kaip galima mažiau asmeniškų ryšių su žeme, ir kaip galima mažiau individualizmo. Mūsų fiziologai mano, kad perėjimas iš gyvenimo sąlygų jūsų draugijos, tvirtai padalintos išlaukine ir vidujine kova prie mūsų sąlygų, kaip jūs vadinat socialistišką—tas perėjimas yra labai sunkus ir stropus atskiram žmogui, reikalaujantis tinkamo organizmo. Menni rado, kad jūs tam tinkate labiau už kitus.

—Ar Mennio nuomonės buvo užtektinai jūsų visų sutikimui?

—Taip mes pilnai pasitikim jo įkainavimu. Jis yra žmogus, kuris turi nepaprastai švarų, tvirtą protą ir padaro klaidas labai, labai retuos atstitikimuos. Jis yra geresnis ekspertas santikiuos su žemės gyventojais, negu bent kuris iš mūsų visų; jis pirmasis tuos santikius užmezgė.

—Bet kas išrado pačias priemones susisiekimui su planėtomis?

—Tas darbas yra daugumos, bet ne atskiro asmens. "Minus-materija" yra išrasta pirm kelių dešimtų metų. Pradžioje mes jos gavom labai mažoje kiekybėje ir todel fabrikų kolėgijoms buvo daug rupesnio išradimui ir patobulinimui mašinerijos ir abelnai visų priemonių, jos išdirbimui didesnėje kiekybėje. Po to rūpinomes patobulinti techniką išdirbimui ir išskirimui spinduliuojančios medžiagos, kuri būtų tinkama priemonė varymui erdvinių dirižablių. Tas taip pat reikalavo daug rūpesnio ir triuso. Toliau buvo kliučių pačiose sąlygose tarp planetinių aplinkybių su jų baisiu šalčiu ir karštais saulės spinduliais. Išskaičiavimas kelio buvo taip pat nelengvas dalykas ir galimybė padarymui klaidų, kurių nebuvo galima numatyti iš ankščiau. Vienu žodžiu, visos pirmesnės ekspedicijos į žemę baigdavosi baisia tragedija,— žuvimu dirižablio su visa jo įgula, iki galų gale Menniui pasisekė suorganizuoti pirmą pasekmingą ekspediciją. Ir dabar vartodami jo metodą, mes nepersenai aplankėm taip pat Venėrą.

—Jei taip yra, tai Menni ištikrųjų garsus žmogus,—pasakiau aš.

—Aš noriu pasakyti kitą: dirpt daug ir gerai gali taip pat visi paprasti žmonės, žmonės pasiryžusieji. Bet Menni matomai yra visai kitas: jis gėnijus, žmogus tvėrėjas, kuris tveria naujienybes ir veda žmoniją pirmyn.

—Viskas čionais neaišku, rodosi netikra. Tverėjas yra kiekvienas darbininkas—tas, kuris dirba ir per jį susitveria pati žmonija ir prigimtis. Ar Menni neturėjo rankose viso patyrimo pirmesnių genkarčių, tyrinėtojų ir išradėjų—jų sandraugų ir ar kiekvienas jo darbo žingsnis nebuvo paeinąs iš šių patyrimų? Ir ar prigimtis nedavė jam visų elementų ir visų prasidėjusių užmazgų jo kambinacijoms. Žmogus yra individuališkas, bet jo darbas yra neindividuališkas. Ankščiau ar vėliau žmogus miršta su visais savo linksmumais ir kentėjimais, bet darbas lieka berybiam gyvenimo augime. Čion stokuoja skirtumo tarpe dirbančiųjų; nelygi yra tik apimtis to, kas jų yra pragyventa ir to kas lieka dar gyvenime

—Bet, pavyzdžiui, vardas tokio žmogaus, kaks yra Menni, jis nemirs drauge su juo, bet pasiliks žmonijos mintyse, kuomet tuo tarpu kiti milijonai vardų pranyks be ženklo.

—Kiekvienas vardas yra užlaikomas pakol gyvena tas, kuris gyvena su juo ar jį pažino. Žmonija nereikalauja negyvo simbolio asmens, kuris jau neekzistuoja. Mūsų mokslas ir dailė palaiko tą, ką sutvėrė bendras darbas. Benaudis vardų perviršius iš praeitų laikų yra visai nenaudingas žmonijos atminčiai.

—Gal but jūsų teisybė, bet jausmas mano pasaulio pasipiktintų prieš šitokią logiką. Mūsų vadų vardai yra ekzistuojantieji simbolai, be jų negali apseiti nei mūsų mokslas, nei dailė, nei visas draugijinis gyvenimas. Dažnai jėgų ir idėjų kovoje vardai ant vėliavų kalba daugiau, negu atskiri obelsiai. Todel gi genijų vardai nėra joki sunkenybė mūsu atminčiai.

—Tas atsitinka todel, kad bendras žmonijos reikalas jums nėra tuo reikalu; iliuzijos, gimdančios kovas tarpe žmonių, jumis išskirsto ir jums atrodo reikalas žmogaus kaipo individo, bet ne žmonijos. Man taip pat buvo sunkiai supratamas jūsų taškarėgis, kaip ir jums mūsų.

—Toliau, ar gerai ar blogai, tačiau nemirštančiųjų stokuoja mūsų kolektyve. Mirštantieji tikrai yra čionais iš išrinktųjų —ar teisybė?—iš tų, kurie "daug ir gerai dirba," pagal jūsų kalbos išsireiškimą?

(Bus daugiau)

Mo

Popular Fronte 64 nizacijos

Gruodžio mėnesio Kanados Komunistų Montrealo Distrikto išleido keliolika francuzų kalboje at supažindinimui darbi Popular Fronto (Liau to) organizavimu ir Atsišaukimas buvo pl kleistas ir turėjo ge sius. Kaip kuriose miesto dalyse buvo konferencijos del pasi ten esančių organizac vais del kovos už tu bedarbių reikalavimu

Kadangi visi bedarb lis mažai dirbančių kenčia del nepajėgim kėti elektros ir geso gi niekas nesirūpina ta atsitikime ligos, ta ta bendromis jėgomis vą už **veltui elektrą, medikalę pagelbą bed**

Sausio 21 d. įvyko p ferencija, kurioje daly trisdešimts įvairių organizacijų atstovų nių narių. Ten nuta bendro fronto veikimą laiko kiekiveną treči vyksta organizacijų konferencijos. Konfe dirbami planai, kaip jtr sas Montrealo organi iškovojus bedarbiams elektrą, gesą ir medika ba. **Paskutinėje konfe dalyvavo 64 skirtingos zacijos, virš dvidešimt** Didžioji dalis susidaro cuzų organizacijų atst

Konferencija kelis siuntė delegatus pas mi jorą C. Houde su reika kad miesto taryba pa Popular Fronto reika Majoras ir miesto tary priversta skaitytis su lavimais. Vieną kartą ja miesto taryboje turė valandų diskusijas bend to reikalais. Nors tuo pular Fronto delegaci kalavimus nepatenkino, joras ir keletas alderm vo priversti skaitytis gacijos reikalavimais. I ginių laimėjimų, tai už mažą atlyginimą markieto salės, kur ligi bininkų organizacijoms davo susirinkimus laiky tu majoras C. Houde Popular Frontą ir pri rūpintis patenkinti jų re mus.

Majoro C. Houde R Popular Fronte

Laike rinkimų miesto bos, skaitlinga francuzų zacija, kuri rėmė C. Hou didatūrą į majorus ir tu buvus įtakingiausia orga ja Montreale su apie 70,0 rių, pirmiau smarkiai k fašistų pusę. Jos vadas A. Chalifoux buvo žinon šistiniu-hitleriniu vadu, liniai nariai, balsavusieji Houde, būdami apgauti dais laike rinkimų, daba ja su darbininkų organi mis ir ruošiasi kovoms u jautinius darbininkų reik mus po Bendro Fronto v Pats vadas J. A. Chalifo bar vienu iš stambiausių rų Popular Fronte.

Skaitlingas ir Įdomus P Fronto Masinis Miting

Vasario 16 d. St. James keto salėje įvykęs skait masinis Popular Fronto gas padėjo masinį pagrin limesniam bendro fronto kimui. 64 skirtingų orga jų atstovai: įvairių pol tautinių ir religinių įsitiki taipgi skirtingų rasių ž stovėjo vadovybėje miting tingą vadovavo vienas i miausių revoliuciniam jud francuzų darbininkų vadų L. Dufour.

Milžiniška salė buvo pri

NIČIA

Apie Kanadą nėra ko daug sakyti. Juk jūs visi čionai esančią padėtį gerai žinot. Emigrantas, atvežtas į Kanadą, pirmiausiai turi atsidurti ant farmų. Tai jau tokia emigracijos taisyklė. Jei nori gyvą kūną palaikyti savo skūroje, tai turi gerai suktis. Reikia mokėti kelis amatus. Pirmiausia išmokau poričių valgyti, paskui karves nelžti ir kiaules šerti, kiek viau, ant gelžkelio dirbti, vilbą stumti, mišką kirsti ir traukinį jotį. Šiuos amatus žinodamas jau badu nemirsi.

Man būnant Kanadoj, kol aš nė apsisukė apie savo ašį 365 ykius, pasisekė sutaupyti du imtu dolerių atsargos "kapitao."

Einu Winnipego Main gatve r svajoju: jeigu per dešimtį metų kas metai po tiek sutaupysiu, tai pirksiu farmą. Bet alykai visai kitaip stojosi. Jžėjo krizis. Nors daugelį darų mokėjau, bet nei vieno suirasti negalėjau. Sutaupos po ekurio laiko išsibaigė ir va etuviškas pilietis atsidūrė uplainėj.

Po dviejų metų suplainės gyenimo atsidarė kelias į vergios kempes ir štai vergijos empėj kuriasi dabartis.

Nors buržujai biedną žmogų uskriaudė, bet gamta vidutiškai apdovanojo. Jaučiu, kaip rdis plakdama kraują varinė, po visas kūno gyslas lygiai, aip ir tam storapilviui, nežinančiam turtų kiekio. Manau, u Kristaus metų susilaukęs, ikėtų pradėti sukti lizdelį ir škoti poros. Šeima, tai būtis. Kam gi pipirničią palikčiau. Vėl mintis skverbiasi į galvą, d pati, tai ne pipirničia, syu nepasivežiosi. Planai išjrę, sigulu bandau užmigti, bet egas neima. Atsisėdu ir imu aityti "Darbininkų Žodį." aitau pranešimą, kad "Darninkų Žodžio" vajus už sąvais pasibaigs, o aš dar nieko nuveikiau, nieku nepriside. Antra, nėra iš ko. Penki leriai per mėnesį alga. Vos r metus vergijos kempėj būmas atsiteisiau $15.00 savo augui. Jis man pagelbėjo nkioj valandoj. Dabar jam igai labai reikalingi—serga. iesų, būtų gėda, kad Pipiras rbininkiško laikraščio nepantų. Juk vajus eina už lino o nupirkimą.

(Bus daugiau)

---

rdų pranyks be ženklo.

—Kiekvienas vardas yra užomas pakol gyvena tas, kugyvena su juo ar jį pažino. onija nereikalauja negyvo ibolio asmens, kuris jau neistuoja. Mūsų mokslas ir lė palaiko tą, ką sutvėrė dras darbas. Benaudis varperviršius iš praeitų laikų visai nenaudingas žmonijos inčiai.

—Gal but jūsų teisybė, bet smas mano pasaulio pasipikų prieš šitokią logiką. Mūvadų vardai yra ekzistuotieji simbolai, be jų negali eiti nei mūsų mokslas, nei ė, nei visas draugijinis gyimas. Dažnai jėgų ir idėjų oje vardai ant vėliavų kaldaugiau, negu atskiri obal. Todel gi genijų vardai neoki sunkenybė mūsu atmin.

—Tas atsitinka todel, kad dras žmonijos reikalas s nėra tuo reikalu; iliuzigimdančios kovas tarpe nių, jumis išskirsto ir jums do reikalas žmogaus kaipo vido, bet ne žmonijos. Man pat buvo sunkiai supranas jūsų taškarėgis, kaip ir s mūsų.

Toliau, ar gerai ar blogai, u nemirštančiųjų stokuoja ų kolektyve. Mirštantieji i yra čionais iš išrinktųjų teisybė?—iš tų, kurie g ir gerai dirba," pagal kalbos išsireiškimą?

(Bus daugiau)

Montrealo Žinios

Popular Fronte 64 Organizacijos

Gruodžio mėnesio pabaigoj Kanados Komunistų Partijos Montrealo Distrikto Komitetas išleido kelioliką tūkstančių francuzų kalboje atsišaukimų supažindinimui darbininkų su Popular Fronto (Liaudies Fronto) organizavimu ir jo svarba. Atsišaukimas buvo plačiai paskleistas ir turėjo gerus atbalsius. Kaip kuriose Montrealo miesto dalyse buvo šaukiamos konferencijos del pasitarimo su ten esančių organizacijų atstovais del kovos už tuojautinius bedarbių reikalavimus.

Kadangi visi bedarbiai ir dalis mažai dirbančių nuolatos kenčia del nepajėgimo užsimokėti elektros ir geso bilų, taipgi niekas nesirūpina jų sveikata atsitikime ligos, tai susitarta bendromis jėgomis vesti kovą už **veltui elektrą, gesą ird medikalę pagelbą bedarbiams.**

Sausio 21 d. įvyko pirma konferencija, kurioje dalyvavo apie trisdešimts įvairių Montrealo organizacijų atstovų ir pavienių narių. Ten nutarė plėsti bendro fronto veikimą. Nuo to laiko kiekiveną trečiadienį įvyksta organizacijų atstovų konferencijos. Konferencijose dirbami planai, kaip įtraukti visas Montrealo organizacijas ir iškovojus bedarbiams veltui elektrą, gesą ir medikalę pagelba. **Paskutinėje konferencijoje dalyvavo 64 skirtingos organizacijos, virš dvidešimts tautų.** Didžioji dalis susidaro iš francuzų organizacijų atstovų.

Konferencija kelis kartus siuntė delegatus pas miesto majorą C. Houde su reikalavimais, kad miesto taryba patenkintų Popular Fronto reikalavimus. Majoras ir miesto taryba buvo priversta skaitytis su jų reikalavimais. Vieną kartą delegacija miesto taryboje turėjo šešių valandų diskusijas bendro fronto reikalais. Nors tuo kart Popular Fronto delegacijos reikalavimus nepatenkino, bet majoras ir keletas aldermanų buvo priversti skaitytis su delegacijos reikalavimais. Iš tiesioginių laimėjimų, tai gavimas už mažą atlyginimą miesto markieto salės, kur ligi šiol darbininkų organizacijoms neleisdavo susirinkimus laikyti, kartu majoras C. Houde užgyrė Popular Frontą ir prisižadėjo rūpintis patenkinti jų reikalavimus.

Majoro C. Houde Rėmėjai Popular Fronte

Laike rinkimų miesto tarybos, skaitlinga francuzų organizacija, kuri rėmė C. Houde kandidatūrą į majorus ir tuo laiku buvus įtakingiausia organizacija Montreale su apie 70,000 narių, pirmiau smarkiai krypo į fašistų pusę. Jos vadas Mr. J. A. Chalifoux buvo žinomas fašistiniu-hitleriniu vadu, bet eiliniai nariai, balsavusieji už C. Houde, būdami apgauti prižadais laike rinkimų, dabar stoja su darbininkų organizacijomis ir ruošiasi kovoms už tuojautinius darbininkų reikalavimus po Bendro Fronto vėliava. Pats vadas J. A. Chalifoux dabar vienu iš stambiausių figūrų Popular Fronte.

Skaitlingas ir Įdomus Popular Fronto Masinis Mitingas

Vasario 16 d. St. James Marketo salėje įvykęs skaitlingas masinis Popular Fronto mitingas padėjo masinį pagrindą tolimesniam bendro fronto veikimui. 64 skirtingų organizacijų atstovai: įvairių politinių, tautinių ir religinių įsitikinimų, taipgi skirtingų rasių žmonės stovėjo vadovybėje mitingo. Mitingą vadovavo vienas iš žymiausių revoliuciniam judėjime francuzų darbininkų vadų drg. L. Dufour.

Milžiniška salė buvo pripildyta daugumoje francuzais darbininkais. Kiek viso buvo nesu specialistas apskaičiavimui, bet vaduojantis pirmiau buvusiais masiniais laike rinkimų mitingais, tai apie tokio skaitlingumo mitingus buržuazinė spauda rašydavo, kad dalyvaudavę apie 10,000 asmenų.

Visi kalbėtojai ragino susirinkusius stoti su Popular Frontu ir remti jo programą. Popular Fronto obalsiai buvo sutikti su audringu rankų plojimu ir masiniais šauksmais: "Lai gyvuoja Popular Frontas..."

Mr. J. A. Chalifoux pareiškė: "Jeigu miesto taryba mūsų reikalavimus nepatenkins tuojaus, mes, dalyvaujanti šiame mitinge, kiekvienas susiorganizuokime dar po dešimtį darbininkų ir nueikime pareikalauti prie City Hall demonstratyviai." Workers Federation atstovas nurodė galimybes, kurios leidžia tuojau patenkinti Popular Fronto reikalavimus, jis pasakė: "Montrealo miesto taryba bankininkams išmoka 18,000,000 palūkanomis. Jie gali nukirsti tik $2,000,000 ir mūsų reikalavimai bus patenkinti."

Kalbėjo vienas chinietis, kuris Chinijoj kovojęs prieš liaudies pavergimą naudai Japonijos imperialistų. Jis kalbėjo chiniečių kalba, kuri buvo verčiama į anglų kalbą. Baigė anglų kalboje obalsiu: "Pasaulio darbininkai, organizuokimes, kovokime ir laimėsime."

Negras, afrikiečių religinės sektos kunigas, ir kitas negrų laikraščio redaktorius, labai puikiai kalbėjo už darbininkų vienybę ir kovą už tuojautinius reikalus. Jų kalbas stebėtinai entuziastiškai pasitiko publika.

Užkviestieji aldermanai ir majoras nedalyvavo mitinge, bet prisiuntė laiškus pasiteisindami "negalėję" dalyvauti. Už jų "negalėjimą" dalyvauti darbininkų mitinge publika juos smerkdama vieningai šaukė: "Bū-ū-ū Būūū..."

Kiek man teko dalyvauti masiniuose mitinguose, tai šitas mitingas buvo vienu iš skaitlingiausių, entuziastiškiausių, vieningiausių, įdomiausių ir svarbiausių, nes jame buvo vietiniai darbininkai franzuzai netik vadovybėje bet ir dalyvaujančių didelę daugumą sudarė.

Yra rimtai numatoma, kad Popular Fronto veikimas duos darbininkų klasei milžiniškus laimėjimus, netik elektros, kurui geso, medikalę pagelbą veltui bedarbiams, bet ir pačiai darbininkų masėse prigydys neišraujamą darbininkų vienybės jausmą.

Karolis Angus

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Drg. K. Kilikevičius Atsišaukė Gelbėti Lietuvos Nepriklausomybę ir Liaudį

Vasario 16 d. Vytauto klubo salėje buvo suruoštas Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas. Kas ėmė iniciatyvą jo ruošime, sunku tikrai pasakyti, nes nebuvo pranešime nė atidaryme paminėjimo pasakyta, kas jį ruošia. Bet vadovybėje buvo Šv. Kazimero, Šv. Jono pašalpinės draugijos, Parapijos choras ir Bobinas. Santikiai vadovybėje buvo prasti. Nesusitarimas ir silpnas organizuotumas dažnai juokino publiką. Publikos buvo apie 400.

Atidarant paminėjimo parengimą ir pradedant programą vedėjas d. N. klubietis tarė kelis žodžius, kurie buvo tinkami tam paminėjimui.

Programos vedėjas kalbėjo apie Lietuvą 15-16 šimtmetyje, bet nieko apie dabartinės Lietuvos Nepriklausomybę. Choras dainavo himną, vėliau dar porą patriotiškų dainų. Vaikučiai padeklamavo, padainavo ir pašoko.

Kur Būsite Sekmadieny, Kovo 1 d.?

Šimtai Montrealo ir apylinkės lietuvių ruošiasi dalyvauti **Dideliame Montrealo Liet Darb. Organizacijų Sąryšio Parengime,** pamatyti perstatant labai įdomią trijų veiksmų dramą **'Ant Bedugnės Kranto"** ir kitokių pajvairinimų.

Mes tikimes, kad visi "Darbininkų Žodžio" skaitytojai ir jų draugai dalyvausime kartu.

Visi gerai įsitėmykite, kad parengimas įvyksta sekmadienį, kovo (March) 1 d. 6 val. vak., Maksim Girkio klubo salėje.

Įžanga su pakvietimais, juos galite gauti pas mūsų organizacijų narius.

Ligi pasimatymo parengime.

Sąryšio Komitetas

Pirmas kalbėtojas M. kalbėjo trumpai apie Lietuvos Nepriklausomybės bonus ir jų vieną parodė, tai viskas ką jis atliko. Kitas kalbėtojas A. Navickas. Jis maišėsi po Vilniaus—Peterburgo Dūmas, kokius tai karininkų suvažiavimus ir apie šūkį "Nepriklausoma Lietuva!" Apie Lietuvos Nepriklausomybę ir ten esančią liaudies padėtį nė žodelio neužsiminė. Nežinia ir kada būtų baigęs kalbėti, jeigu nors kas būtų klausę ir jeigu programos vedėjas nebūtų už rankovės nutraukęs nuo platformos. Sekantis kalbėjo Kviet., bet jo kalba nesirišo su Lietuvos nepriklausomybe. Jis pasakė keletą karčių žodžių Bobinui ir baigė: "Kol Lietuvoje rūgštaus pieno bus, tai Lietuvos nepriklausomybė nežus." Ketvirtas kalbėjo P. J. apie Vytauto klubo dramos sekciją ir salės steidžių.

Visi vardinti kalbėtojai ir baigė nesulaukdami nė mažiausio entuziazmo publikoje. Mat buvo apvilti, nes tikėjosi ką nors išgirsti apie tuos baisius įvykius Lietuvoje.

Perstatomas sekantis kalbėtojas drg. Kilikevičius. Publikoje pakyla entuziazmas, smarkus rankų plojimas. Kaip bematant jis jau ir ant platformos. Publikai nurimus pradeda kalbėti iškeldamas tuos faktus, kurie šiandien vyksta su Lietuvos liadžia, jos teisėmis ir nepriklausomybės pavojum. Apkaltina Lietuvos fašistinę valdžią su kruvinuoju liaudies smaugėju A. Smetona priešakyje, už nualinimą Lietuvos ir pastatymą jos nepriklausomybės į pavojų. Tuo tarpu publikoj sušunka vienas asmuo apgailestaudamas fašizmą ir liaudies priešą A. Smetoną, prisidengdamas Lietuvos patrijoto skkraiste. Prieš šaukiantį trukšmo keliką Sakalą publikoj pakįlo protestas ir reikalavimas, kad netrukdytų Kilikevičiui kalbėti. Prie triukšmo kėliko prisideda dar keletas Bobino šalininkų su jo vadovybe. Programos vedėjas norėdamas nuraminti trukšmą, nestabdo trukšmuojančius, bet reikalauja, kad Kilikevičius daugiau nekalbėtų. Masinis reikalavimas ir kalbėtojui pačiam pageidaujant aprimus publikai drg. Kilikevičius keliais sakiniais atsišaukė organizuotis po bendro fronto vėliava, kad pagelbėti Lietuvos liaudžiai apginti savo teises ir apsaugoti nepriklausomybę. Jo atsišaukimas buvo su didžiausiu entuziazmu publikos pasitiktas. Keletas ten dalyvaujančių fašizmo ir Bobino šalininkų jautėsi gavę smarkų smūgį iš vienybės šalininkų ir Lietuvos liaudies draugų.

Bobinas nors dalyvavo parengime, bet prieš publiką nedrįso nė savo nuomonės pareikšti. Matomai žino, kad jo nuomonė gali visai jį moraliai atidalyti nuo lietuvių masių. Viso labo ką jis veikė, tai nustūmęs prie pijano parapijos choro mokytoją pats dirigavo jam. Matomai Bobinas chorą žymiai susiaurino nariais. Chore dalyvaujanti jaunuomenė turėtų pagalvoti, ar jiems nebūtų naudingiau atsipalaidavus su tokiu viską nubankrutuojančiu vadu, Bobinu.

Uždarant parengimą kalbėjo d. D. N. Jis puikiai atsakė drg. Kilikevičiaus kalbos trukdytojams, fašizmo šalininkams ir pačiam Bobinui. Išvadoje pabrėžtinai pasakė: "Mes darbininkai, nežiūrint politinių, tautinių ar religinių įsitikinimų, turime vieningai stoti į kovą prieš buržuaziją ir jos gynėjus, mūsų proto nuodytojus." Tai sveikintinas drg. D. Norvaišo pareiškimas.

Būtų daug geriau, kad visos Montrealo lietuvių organizacijos bendromis jėgomis sutartinai ruošę Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą. Ateityje, ruošiant tokius parengimus, turėtume susitarti ir veikti bendrai tokiuose klausimuose, kurie liečia visus lietuvius.

Dalyvavęs J. P.

Smagi Vakarienė

Vasario 16 d. komitetas prieš karą ir fašizmą suruošė vakarienę rytiečių salėje. Nors Vytauto kliube buvo suruoštos bendros prakalbos paminėjimui Lietuvos nepriklausomybės, bet publikos atsilankė nemažai. Gerimų ir užkandžių buvo užtenkamai. Besivaišindami įsismagino ir su dainomis. Drg. L. pasakė prakalbą, pritaikytą komiteto tikslams minint Lietuvos nepriklausomybę.

Toliau buvo sudainuotos kelios dainos. Po programos prasidėjo šokiai ir žaidimai. Ypač komiški žaidimai prajuokino kaip žiūrėtojus, taip ir pačius žaidėjus.

Laike vakarienės išleista ant varžytinių dėžutė saldainių, už kurią sukelta $16.10.

Publika skirstėsi patenkinta smagiai praleidus laiką. Gi komitetas turės gražaus pelno tolimesniam savo darbo tęsimui.

Ten Buvusi

Iš Burnett Ltd. Cleaners And Dyers

Darbininkai visur išnaudojami, ypatingai mažose šapose.

Šių žodžių rašytojui tenka susitikti su dirbančiais darbininkais aukščiau paminėtoj šapaj. Čia dirba darbininkų apie 65—12 lietuvių, 2 rusai, keliolika anglų ir francuzų.

Algos visiems nukapotos, iškiriant darbo užveizdas.

Darbininkų algos—18—20 centų į valandą. Darbo užveizdos, gaudami neblogą atlyginimą, darbininkus spaudžia kiek galėdami. Jei pavienis darbininkas užvaizdą paprašo algos pridėti, tai gauna atsakymą: "Negalima, nes jūs dažnai gaunate viršlaikio padirbėti."

Prosytojai gauna po 25 centus į valandą, bet jų užveizda žiaurus tipas, alkoholikas, prie darbo spaudžia kiek įmanydamas. O jei darbo pristinga—tuojaus varo namo. Vasaros sezone, kuomet būna daugiau darbo, priima ir daugiau darbininkų, bet tie tik laikinai. Pavasarį priimtiems darbininkams į valandą moka po 15 centų, o dirbti reikia sunkiai po 15—16 valandų į dieną.

Sezoniniai darbininkai, gaudami tokį ubagišką atlyginimą, turi skursti bedirbdami, o ant rudenio nuo darbo atleistiems priseina atsidurti blogiausioj padėtyj.

Draugai-ės, skundžiatės, kad algos mažos ir darbo sąlygos nepakenčiamos, bet tie skundai jums nieko nepadės. Vienintėlė išeitis—tai stoti patiems į uniją ir kitus raginti stot.

Būdami tvirtai organizuoti, galėsime pareikalauti didesnių algų ir žmoniškesnių darbo sąlygų.

Miško Kelmelis

Washington, Vasario 22. — Sulyg valdžios skelbiamų žinių, Suvienytose Amerikos Valstijose 16 milionų žmonių gyvena iš pašalpų.

"Iš Lietuvos Kampelio"

Rašo **M. Doveikienė**

Vykdama iš Lietuvos netikėjau, kad anapus okeano rasiu artimų dvasios žmonių. Atvažlavus nudžiugau, kad užjūris negali išskirti vienminčių draugų, ir kad reikalui esant jie gali viens antram ištiesti broliškas rankas, kurių niekas napajėgia išskirti, nes jie yra savo dvasios valdovai.

Kūpina dvasioje didesnės energijos, su entuziazmu prisidedu prie Jūs, brangūs draugai, visi bendromis jėgomis, kad išgelbėjus Lietuvą nuo slėgiančios juodos letenos; kad išgelbėjus tuos drąsuolius, kurie už teisybę pūsta drėgnuose ir tamsiuose požemiuose.

Lietuvoj nėra nei žodžio, nei spaudos, nei sąžinės, nei įsitikinimų laisvės. Nežiūrint šių suvaržymų, jaunoji karta dirba. Nors ne visi tie, kurie priklauso lietuviškai smetonėlei, ją geria ir dievina, gan dauggelis yra ir tokių, kurie norėtų dirbti, bet negali del duonos kąsnio. Laikui slenkant toks žmogus užsigrūdina, užmiršta savo įsitikinimus, jis tampa parsidavėlis ir savo sielos vergas. Kiti jaunuoliai dirba nebijodami gręsiamų pavojų. Tokiems žmonėms yra taikomi žvėriški žiaurumai. Kurie rimtai ir teisingai galvoja, kurie supranta, kaip jie yra fašistų išnaudojami, drąsos kūpini jie imas pavojingo, bet naudingo už savo teises darbo. Kas gi dirbs, jei visi bijos? Nes kiekvienas žmogus, kuris nori dirbti, neturi nieko bijoti. Jei bijosi, tai tas viskas, ko bijosi, liks tavo stabdžiu. Negalėtum padirbt ne vieno darbo, nes bijotum nukentėti.

Vienas tūlas veikėjas pasakė: "Dirbk ir saugokis, bet nebijok ir pakliūti."

Pažįstu vieną 20 metų jaunuolį, kuris energingai dirba Lietuvos Jaunimo Sąjungoj organizacinį darbą. Tačiau nesąžiningi žmonės pranešė, kad jis boikotuoja, varo priešvalstybinę agitaciją. Atvažiavo net iš Panevežio policija, padarė kratą, nors nieko nerado, bet jo nepaleido. Nuvarė į Biržus, primušė, negalėdami nieko išgauti pasiūlė būti šnipu, nes esą mokės gerą algą. Atsisakęs nuo tokio pasiūlimo. Už tai primušę, pusgyvį paleido. Nenorint tenka biaurėtis tokiu elgėsiu. Jaunas, tvirtas vyras, bet taip primušė, kad nepajėgė pareit į namus šešių kilometrų. Tenka stebėtis jaunosios kartos atsparumu. Štai pavyzdis. Del komunistinio veikimo suėmė Petrą Paunksnį Juodžiunių kaimo Biržų apskr. Teismas jį nubaudė 2 metais sunkiųjų darbų kalėjimo. Tvirtos valios vyras, žvėriškai kankinamas ir teisme pasakė: "Dirbome daugiau, bet kitų neišduosiu."

Tas yra brangioj Nepriklausomoj Lietuvoj. Toj Lietuvoj, kur mūsų broliai kovojo už laisvę nesigailėdami gyvybių. Bet ar jie iškovojo laisvę? Taip, nukratę svetimą jungą uždėjo dar aršesnį jungą smetoninį, savo broliams ir tėvams.

SUĖMĖ 15 VOKIEČIŲ ČEKOSLAVAKIJOJ UŽ KOMUNISTINĘ VEIKLĄ

Praha, Čekoslavakija, Vasario 20.—Čekoslavakijos policija suėmė 15 vokiečių emigrantų už skleidimą komunistinės literatūros tarp vokiečių emigrantų, pabėgusių nuo Hitlerio budelių teroro.

MUSSOLINIS GAMINA KARIŠKUS ORLAIVIUS

Roma, Vasario 23.—Mussolinis daro planus pagaminimui dar 1,500 kariškų orlaivių su pabaiga šių metų. Tokiu būdu Italijos kariškų orlaivių skaičius bus 5,500.

Ethiopijoj Italijai nereikia tiek daug orlaivių, todel sakoma, kad tas yra daroma karui Europoj.

YOUTH COLUMN

EDITORIAL

At the last meeting of the executive committee of the Lithuanian Progressive Youth Club our editor Anni Stukis handed in his resignation because of other pressing duties. A new editor was elected—you all know him or have heard of him. Annis accepted a job as reporter of Toronto and district.

We discused the Youth Column and discovered that the main fault of the column was its irregularity to appear in every issue of the Darbininkų Žodis—of course this to a great extent can be blamed on the youth in their failure to respond to the appeal made in our first issue.

The previous issue was a venture on the part of the new editor to set an example for the youth. That issue was to give everyone an idea of what to write. Space was limited and a complete sample of a youth column could not be printed. A youth column should consist of articles, news, jokes, scandal, annauncment, correspondence, sports, reports, discussion, stories, original ideas, etc. If you have anything interesting send it in.

This column will be able to exist so long as the youh respond to our appeal for more write-ups. We have heard from Montreal several times and its about time we got a letter from some other part of Canada.

We welcome suggestion and full discussion on this Youth Column. Let us make this Youth Column a regular of the Darbininkų Žodis.

SCANDAL

TORONTO

I think that this certain girl in our club who must get credit for her activity. Let this be a markic clokie?

—o—

What is this handsome fellow doing in the police court every other day and where did he get the new set of pearls. Don't smile handsome.

—o—

Who is the pratty ambition belle who gose to school by day, by night, when she finds time for homework one cannot say.

Y. B. Nosey

Jokes

Hero — "Cur! Where are those papers?"

Villain — "They are at the blacksmith's."

Hero — "Ha! So you're having them forged."

Villain — "No, I'm having them filed!"

—o—

Joe—I'd like one of your chickens to take home."

Farmer—"Do you want a pullet?"

Joe—"No, thanks, I'll carry it in the usual way."

Do You Know Tath...

There are 1964 people in the warld who are 100 years or more.

—o—

Castor oil was known to the ancient Egyptians and was used 2,000 years B. C. as remedy.

—o—

Americans spend seven cents of every dollar on liquor.

Kompanijos Kraunasi Pelnus, o Darbininkai Žūsta

Wadhope, Man., Vasario 11. —Danų kilmės darbininkas, Antan Knucens, 34 metų amžiaus, čia užsimušė mainoj. Buvo taip:

Jis dirbo ant keltuvo. Išvažiavo viršun paimti pauderio, ir nuėjo palikęs keltuvą višuj ant dekio. Neradęs pauderio atvežto jis grįžo prie keltuvo. Iš skubotumo darbe jis atsidarė duris ir nepastebėjo, kad keltuvas buvo pasikėlęs viršuj. Todel jis nukrito į šaftą 200 pėdų gilumo ant vietos negyvai užsimušdamas.

Reikia pasakyti, kad ir šviesa buvo labai maža šafte, del ko jis nepastebėjo, kad keltuvas viršuj.

Tai kapitalistinės sistemos auka.

Mieli draugai! Mes turime stoti po raudona vėliava petys į petį, tai tada atremsime savo išnaudotojus.

J. N.

PARAUGAY'UJE PERVERSMAS IRGI; IŠVYTAS FAŠISTINIS PREZIDENTAS

Asuncion, Paraguay, Vasario 20.—Sukilę karo veteranai nuvertė fašistinį režimą su prezidentu Ayala priešaky, o pasikvietė iš Argentinos pulkininką R. Franco, kuris paskirtas laikinuoju prezidentu. Valdžia dabar armijos rankose su Franco priešakyje, kuris žada skelbti seimo rinkimus.

Redakcijos Atsakymas

Nepadavusiems Adresų: — Dar kartą pranešame, kad nepridavusių redakcijai adresų ir tikrų pavardžių korespondentų raštų sunaudoti negalime.

Corbin Streikierių Komitetui:—Rezoliucijas padalinsime organizacijoms.

A. K.:—Būtų geriau rašyti apie tarptautinę kalbą "Esperanto," negu kritikuoti anglų kalbą ar kitas. Mums nesudaro skirtumo, kaip jos vystėsi ir iš kur imti žodžiai. Pasakymas, kad anglų kalba "viena iš netobuliausių," neteisingas. Nežiūrint rašybos sunkumų, ji lengvesnė už daugelį kitų, kartu ir lietuvių.

Tel. PL 9659 Gyv. CR 0463
LIETUVIS ADVOKATAS
J. M .Rosenfeldas
Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius. kt.
20 James St. E. Kambar. 26
MONTREAL, QUE.

Ofiso tel: Elgin 9530 Rezidencijos: Howard 5880
JOHN GRUDEFF, B. A.
ADVOKATAS
501 Federal Building, 85 Richmond Str. W., Toronto, Ont.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Steet West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

KASNAUJO TORONTE

St. Agnes Svetainėj Renkasi Lietuviai Pasitarti Pašelpų Reikalais

Kovo 1, sekmadienį, 2 val. po pietų paskirtas laikas susirinkimui Toronto lietuvių pašalpų reikalais. Susirinkimas įvyksta St. Agnes svetainėj, kampas Dundas ir Grace gatvių.

Kalbės drg. A. Frenzelis ir distrikto bedarbių organizatorius. Taipgi pasižadėjo kalbėti penkto wardo aldermanas ir kunigas Baronas.

Po prakalbų bus bendras pasitarimas—diskusijos pašalpų klausimų. Kviečiame atsilankyti visus bedarbius ir dirbančius, nes nei vienas nesate užtikrintas, kaip ilgai darbe pasilaikysite.

Šaukia BEDARBIŲ SUVIENYTO FRONTO KOMITETAS

Prakalbos iš Kelionės Po Ameriką

Draugams A. Morkiui ir M. Guobai, grįžusiems iš kelionės po Suvienytas Amerikos Valstijas ir parsivežus daug įspūdžių, rengiamos **prakalbos šį ketvirtadienį, vasario 27, 8 valandose vakare, 6 Denison Ave.**

Kalbės abu draugai, Guoba ir Morkis, kurie aplankė keletą desėtkų Amerikos miestų, daugiausia lietuviais apgyventų, laike jų šešių sąvaičių maršruto.

Daug įdomių dalykų draugai pasakoja, kuriuos, manome, žingeidaujasi išgirsti visi Toronto lietuviai. "Darbininkų Žodžio" Administracija, siuntusi tuos draugus su maršrutu dabar pasirūpinome, kad supažindinti didesnį skaičių lietuvių su jų patyrimais, kurie tik interesuojasi tuo.

Kviečiame atsilankyti skaitlingai.

"D. Ž." Administracija

KIEK KAINUOJA TORONTO BEDARBIŲ PAŠALPA

Pašelpos komisijonierius Laver praneša, kad 1935 metais Toronto bedarbių pašelpai išleista $12,665,000. Bet 1936 metais numatyta bedarbių pašelpai išleisti $11,398,00 arba $1,-267,00 mažiau, kaip pereitais metais.

Pašelpos didesnio kiekio gavimas priklauso daug nuo bedarbių organizuotumo.

BRANGIAI KAINUOJA TORONTO POLICIJOS TIRINĖJIMAS

Karališkoji komisija jau 38 dienas tirinėja Toronto policiją. Nors buvo įrodyta, kad policmanai vogė čeverykus iš krautuvių, bet delto jų neareštavo, tik paleido iš darbo 24 policmanus ir du inspektorius.

Tas visas tirinėjimas Toronto žmonėms kainuos $18,000. Bus tirinėjamas ir patsai policijos vadas.

Tirinėjimo komisija pareiškė, kad kas turi skundų prieš policiją, lai praneša. Kadangi darbininkai yra nemažai nukentėję nuo Toronto policijos, tai Kanados Darbininkų Apsigynimo Lyga padavė skundą su įrodymais, kaip per pastarus kelius metus policija brutališkai elgėsi su darbininkais ir kaip nekurie policijos suimti buvo smarkiai sumušti.

KDAL reikalauja viešo ištyrimo apie policijos darbus sąryšy su darbininkais, kurie nukentėjo. Bet komisija nenori šio dalyko viešai tirinėti, sako ištirs privatiškai. Nėr ko manyti, kad komisija pasmerktų policiją už žiaurų elgesį su kovingais darbininkais.

MŪSŲ TARPE

18 metų Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas atsibuvo su geriausiomis pasekmėmis. Jau senai Toronte turėjome tokį suėjimą, kuriame dalyvavo 300 lietuvių. Bet tas skaitlingas suėjimas turi dar didesnę svarbą už patį skaičių. Tas paminėjimas, tai buvo persilaužimas į Toronto lietuvių suvienyto fronto platų darbą, kuris stovi prieš visus Toronto lietuvius.

—o—

Labai gerą įspudį darė sudėtinga programa. Dramos Grupės lošėjai su SLA kuopos lošėjais neblogai suvaidino vieno veiksmo komėdiją "Uošvė į Namus Tylos Nebus." Kadangi scena nėra paruošta del vaidinimų, o tik koncertams, tai ir lošėjams buvo keblu prisitaikinti ant tokios scenos vaidinti.

Koncertinę dalį programos išpildė muzika ir dainos. Užemeckienė padainavo solo gana gražiai, jos balsas gražus, nors, matomai, nedaug lavintas. Jokubynaitė, Žarskaitė, ir Jokubinukas paskambino pijano solo. Linarčiutė su Matjušaityte pagriežė smuiko solo, dar dvi mergaitės padeklamavo. Kiek teko patirti, programa publika buvo patenkinta.

Draugas A. Frenzelis savo prakalboje nušvietė Lietuvos vidujinę padėtį. Draugas J. Yla trumpai kalbėjo apie bendro fronto svarbą ir reikalingumą. Užbaigiant programą Užemeckienė ir Jakubynienė sudainavo duetą. O. Endrelienė gana sugabiai programai vadovavo.

Kiek teko girdėti, skirstantis publika reiškė noro platesniam Toronto lietuvių bendram veikimui ir pageidavo daugiau suvienyto fronto parengimų.

—o—

Šiandien suvienyto fronto veikimas turi būti pastatytas svarbioj vietoj. SLA socialistinės minties nariai suvienyto fronto veikimu susidomėjo. Šis pirmas bendras parengimas nevieną tam priešingą pertikrino, kaip yra gražu ir prakilnu darbininkams bendrai sueiti ir sutartinai veikti. Juk mes, nežiūrint politinio įsitikinimo, visi turim tas pačias gyvenimo bėdas. Visi reiškia veik tuos pačius nusiskundimus. Tai kas gali mums taip toli vienas nuo kito skirti? Geriau pažinkim vieni kitus, raskim bendrą darbą ir veikimą.

—o—

Kalbant apie suvienytą frontą, negalima užmiršti mūsų brolių katalikų. Jie jau iš anksto nutarė, kad Lietuvos nepriklausomybės minėjime su nieku nesidėti. Na, ir minėjo sau vieni. Vienas žmogus ten buvęs pasakojo, kad jų minėjime publikos buvo labai mažai, vos apie trisdešimtis suaugusių ir keliolika vaikų, kada mūsų bendro fronto paminėjime buvo apie 300; tai didelis skirtumas. Ar nebūtų gražu, kad būtume buvę visi kartu.

—o—

Švento Jono pašelpinėj draugijoj yra nemažai narių, kurie pritaria darbininkų judėjimui ir suvienytam frontui. Bet dėja, ten yra keletas konservatyviškai nusistačiusių, kurie nesivaduoja platesniu galvojimu ir nustelbia samoningesnių narių norus.

—o—

Lietuvos klausimu mūsų katalikai darbininkai neturi aiškaus nusistatymo. Kad ir Kalinauskienė, kuri buvo Kauno kongrese, kalbėdama nei už nei prieš nepasisakė. Juk Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos vadai Bistras ir Stulginskis pasirašė po memorandumu Smetonai, reikalaudami paskelbti seimo rinkimus. O mūsų katalikai nepasisakė, ar jie patenkinti Lietuvos fašistine valdžia, ar jie trokšta demokratijos? Toksai politinis klaidžiojimas tik parodo politinį atsilikimą.

—o—

SLA kuopos nariai įsteigė lietuvių kalbos mokyklėlę savo narių vaikams mokinti lietuviškai skaityti ir rašyti. Neturėdami savo patalpos, buvo gavę vietą mokyklėlei parapijos svetainėje. Po kiek laiko parapijonai atsakė vietą mokyklėlei laikyti. Tankiai mūsų broliai katalikai kalba apie lietuviškumą, bet tikrenybėj, tai stengiasi kenkti tiems, kurie nori savo vaikus mokinti lietuvių kalbos.

—o—

Tie visi įvykiai su mūsų broliais ir parodė nedraugiškumą ir "artimo meilės" praradimą. Vyručiai, nemanykite, kad jūs turite bažnyčią ir po bažnyčia svetainę, tai jau kaž kur nulėksite. Su tais patogumais dvasiai ir kūnui vieni į dausas nenuskrisite. Kadangi jūs tokie pat darbininkai esate, kaip ir visi kiti Toronto lietuviai, tai dar nesykį prisieis susitikti ant šios ašarų pakalnės.

—o—

SLA kuopa būtinai turėtų išrinkti porą atstovų į suvienyto fronto komitetą, nes tas komitetas suvaidins svarbų vaidmenį tarpe Toronto lietuvių.

—o—

Mūsų draugės 8 kovo minėjimui ruošiasi perstatyti 3-jų veiksmų trumpą tragediją "Karo Aukos." Šiais metais bus savotiškesnis paminėjimas, nes pirma bus perstatymas, paskui šokiai, o šokiams grieš lietuvių dūdų orkestra. Tas paminėjimas įvyks ne 8 kovo, bet kovo 7 dieną, šeštadienį, 6 Denison Ave.

—o—

Reikia jau pradėti iš anksto ruoštis Pirmos Gegužės paminėjimui suvienytu frontu. Čia reiktų iš anksto ir gerai prisiruošti su programa. Ar nebūtų gerai suorganizuoti suvienyto fronto chorą, susimokinti kelias dainas, iš anksto paimti svetainę. Taip, kad Pirmą Gegužės tikrai mes Toronto lietuviai parodytumėm darbo žmonių solidarumą ir vieningai pareikštumėm savo balsą prieš karą ir fašizmą.

Žvalgas

ATSIKLAUSIMAS

Toronto, Ont. — Atsišaukus Winnipego Pašalpinės Draugijos, tam tikro komiteto, del paramos Petrui Kazlauskui, įsigyti medinę koją, ALDLD 162 kp. Moterų Sekcijos valdyba nutarė padaryti blankas ir parinkti aukų. Darbas buvo pradėtas, bet pastebėjusios Winnipegiečių atsišaukimą, kitame "D. Ž." Nr., kad rinkimas aukų būtų sustabdytas, delto, kad minėtas asmuo apgaulingu būdu kreipėsi į virš nurodytą organizaciją, del paramos, tokiu būdu ir mūsų draugių darbas —rinkimas aukų buvo sustabdytas.

Nors ir per trumpą laiką, vienok mūs draugės spėjo surinkti virš $9.00, už ką tariame visiems aukotojams nuoširdų ačiu!

Dabar kadangi gražinti aukas sudaro keblumų, tai mes ir atsiklausiame visų aukotojų, kurie norėtų kad aukos būtų sugrąžintos, tai prašome kreiptis pas darg. E. Dobrovolskienę, 706 Richmond St. W., kuri jums sugrąžins, o kurie sutinkate aukas palikti, tai tos aukos bus priskirtos Lietuvos politiniams kaliniams.

Kadangi šį mėnesį kaip tik eina kampanija sukelimui pinigų del Lietuvos politinių kalinių ir jų šeimynų, kurie kenčia sunkų fašizmo jungą, todel ir jūsų auka suteiks jiems didelės paramos.

Pasirašome:

E. Dobrovolskienė
E. Kovaitė
A. Berškienė
ALDLD 162 kp. Moterų Sekcijos Valdyba

Lietuvos Prezidentui A. Smetonai

Protesto Rezoliucija

Mes Kanados lietuviai, gyvenantieji Toronto mieste, sudėtyje sekančių organizacijų:

1) Susivienijimas Lietuvių Amerikoje 236 kuopa, 2) Kanados Lietuvių Savit. Pašalpos Sūnų ir Dukterų 1-ma kuopa, 3) A. L. D. L. Draugijos 162 kuopa ir 4) K. D. A. Lygos 45 skyr. Visi bendrai minėdami Lietuvos Nepriklausomybės 18 metus, mes džiaugiamės šiąja proga ir linkime savo gimtinei būti laisvai ant visados.

Bet, mes mylėdami savo tautą, o kartu ir savo tautiečius, negalime užtylėti to fakto, kas įvyko 1926 m. gruodžio mėn. 17 d., kada smurtininkai smurto keliu pašalino teisėtą liaudies išrinktą Seimą ir valdžią paniekindami piliečius, spaudos ir susirinkimų laisvę, kas griežtai prieštarauja Lietuvos konstitucijai. Kad tas įvykis buvo atliktas didžiausių mūsų tautos išgamų.

Šiandieniniai Lietuvos valstiečių šaudymai, karo teismai, areštai, opozicinių organizacijų naikinimas ir spaudos užgniaužimas yra neužginčijami ir nesugriaunami faktai.

Todėl mes išklausę kalbėtojų apibudinimą dėl esamos padėties Lietuvoj, randame būtino reikalo protestuoti prieš esamą padėtį ir reikalauti kas seka:

1) Panaikinti karo stovį visoj Lietuvoj.

2) Paliuosuoti visus antifašistinius kalinius.

3) Atsteigti laisvę spaudos žodžio ir organizacijų.

4) Neatideliojant paskirti Seimo rinkimus, slaptu balsavimu visiems piliečiams lygiomis teisėmis balsavime dalyvauti.

5) Klaipėdos teritorijoje, kad nedavus hitlerininkams progos išprovokuot kokius nors sumišimus, kuriais Hitleris pasinaudodamas gali užpilti visą Lietuvą, reikalaujame, kad Klaipėdos krašto gubernatorius neperžengtų autonominių teisių, del kurių Lietuva galėtų netekti savo nepriklausomybės.

Mes randame, kad dabar Lietuvos nepriklausomybei grėsia didelis pavojus, tik del esamos diktaturos, kuri sudemoralizavo visą Lietuvos liaudį.

Nesant vidujinės santaikos, kova su išoriniu priešu neįmanoma.

O pašalinti tą esamąjį pavojų gali tik demokratiniu būdu sudaryta valdžia, kuri kooperuos su visa Lietuvos liaudim ne tik su Lietuvoj esamais, bet ir užseniuose gyvenančiais lietuviais.

Tad šalin Lietuvos diktatura! Lai gyvuoja demokratija!

Seka org. įgal. parašai:

A. Frenzelis
J. Valūnas
J. Barčas
J. Goberis

Bedarbiai Pradeda Judėti

Vasario 18 įvyko lietuvių bedarbių susirinkimas, kuriame buvo gana svarbių tarimų padaryta. Nutarta greitoj ateityj šaukti kitą mitingą ir kviesti, kad dalyvautų įvairių įsitikinimų bedarbiai, iš kurių būtų galima išrinkti komitetą iš įvairių srovių.. Draugas Frenzelis apsiėmė surasti svetainę tam tikslui.

Draugas Galinaitis raportavo iš tarptautinio bedarbių veikimo ir nurodė, kad visur bedarbiai organizuojasi atmušimui kapitalistų užsimojimo nukapoti ir tą pačią pašalpą. Toronto miestas jau sumažinęs pašalpą ligoninėms ant $80,000, kuriose veltui bedarbius peržiūrėdavo.

Temykite pranešimą del sekančio mitingo, nes jis bus labai svarbus, ir visi dalyvaukite, kad kiekviena srovė galėtų išsirinkti į komitetą savo atstovus.

A. G.

Šimtai Namų Toronte Parduodama iš Varžytinių

Namų savininkai, kurie prisiskaito save prie vidurinės klasės, daugelis iš jų jausdamiesi pusiau poliais, priversti persitikrinti, kad ir jie nelaisvi nuo stambiojo kapitalo. Toronto miesto valdyba skelbia varžytines pardavimui 587 sklypų žemės (lotų) ir 311 namų už nesumokėjimą valdiško mokesčio (taksų). Iš parduodamų 311 namų, 168 namuos gyvena patys jų savininkai.

Daugelis iš šių parduotų lotų ir namų yra vos po keletą desėtkų dolerių užsilikę, pavyzdžiui: $15.72; $69.00; $30.87; $37.54 ir t. t. Ir jų turtas keleto ir keliolikos šimtų dolerių vertės bus parduotas, jų savininkai išmesti ant gatvės ir visa tai skaitysis atlikta teisėtai, legaliai, sulig įstatymų, pildant ponų pagamintus įstatymus. Žmonės netekę pastogės ar savo sklypelio bus priversti eiti kalėdoti. Tuomet jie bus apšaukti valkatomis ir kaipo tokie uždaromi už geležinių grotų.

T. Uosys

CCF Jaunuolių Sekcija Turi 2,000 Narių Saskachevano Provincijoj

Saskachevano provincijoj CC F Jaunuolių sekcija pradeda vajų narių gavimui ir įsteigimui skyrių visuos provincijos miesteliuos. Provincionalis jaunuolių pirmininkas, F. Preston, važinėja su maršrutu skyrių organizavimo reikalu.

Daugelis CCF jaunuolių aktyviai dalyvauja suvienytu frontu su kitų pažvalgų darbininkais prieš policijos terorą, už vergijos kempių panaikinimą, už apgynimą Reginos areštuotų maršuotojų iš vergijos kempių.

PRANEŠIMAS

Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. C. P. Komitetas del tam tikrų priežasčių numatė reikalą vajų prailginti vieną mėnesį, tai yra dar vajus tęsis visą kovo mėnesį gavimui naujų narių į šią pašalpinę draugiją.

Nekurios kuopos neprisiuntė žinių, kaip vajus buvo vedamas, o kitos labai mažai pasidarbavo gaudamos vieną kitą narį, kas parodo, kad vajus nebuvo tinkamai vedamas, tai dabar gera proga vajų padaryti pasekmingu per šį kovo mėnesį, nes daug dar yra nepriklausančių, tik reikia padirbėti, kad juos įtraukti į šią apdraudos draugiją.

Gerai ligi šiam laikui yra pasidarbavusios šios kuopos: Pirma kuopa, Toronte, trečia kuopa, Sudbury, ir septinta kuopa, St. Boniface, Man.

K. Narusevičius
Centro Komiteto Sekretorius

M. Guoba

Lietuvon

Bekonų Auginimas Privedė Lietuvos Ūkį Prie Tragedijos

Pokariniais laikais, kuomet pradėjo siaurėti rinkos užsienyje Lietuvos grūdams, jau ankstyvose Lietuvos valstybės įsikūrimo dienose plačiai buvo kalbama, kad Lietuva turės mesti vertusi grūdų ūkiu ir krypti į naujas ūkio šakas, kaip tai: eksportuoti į užsienį pieno produktus, kiaules ir kitus dalykus.

Tiesa, paskutiniais metais mes užsieniečiai matėme Lietuvos spaudos statistikoje, kad plačiai Lietuvoje išsiplėtė eksportinių kiaulių auginimas ir jų eksportas į užsienį, kaip tenai vadina "bekonų eksportas." Man susipažinus su ta nauja ūkio šaka, kurios, galima sakyti, nepalikau išvykdamas į užsienį, paaiškėjo, kad bekonai Lietuvos valstiečius privedė prie liūdnos žemės ūkio tragedijos. Štai kokiu būdu. Mes gyvendami užsienyje girdime iš lietuviškų patriotiškų laikraščių, kad Lietuvos smetoninė valdžia būk tai "atliko tautai labai didelį svarbų darbą, sutvarkė tam tikras pramonės šakas, su kurių pagelba galima eksportuoti užsienin naujus žemės ūkio produktus, kurių, neturint tos rūšies pramonės, pirmiaus eksportuoti užsienin negalima buvo."

Taip, tas tiesa, pramonė paruošti eksportui yra šiek tiek sutvarkyta, niekas to ginčyti negali. Mes matome "Lietukis" išaugęs kaipo stambi Lietuvos eksporto įstaiga, kuri verčiasi daugiausiai javų eksportavimu užsienin ir importavimu žemės ūkio mašinų, trašų ir kitų dalykų. Išaugęs "Pienocentras" verčiasi eksportavimu užsienin pieno produktų. Labiausiai už visas šias įstaigas bus išaugus eksporto įstaiga "Maistas," kuris eksportuoja užsienin bekonus ir kitus mėsos produktus. Vienas dalykas, turiu pastebėti, viršminėtų įstaigų įsteigimas, tai nėra nuopelnas smetoninės valdžios. Tos įstaigos ir pirmiaus egzistavo. Tiesa, jos išsiplėtė, bet ne todel, kad jos Lietuvos valstiečiui patarnautų, bet todel, kad fašistai pastatyti tų įstaigų direktoriais galėtų plėšti nuo valstiečių kailio milionus litų.

Čia kalba eina apie bekonų auginimą ir naudą iš tų bekonų Lietuvos valstiečiui, taipgi neužmirškime ir tą naudą, kuri tenka fašistams, tų įstaigų direktoriams ir kitiems garbingiems tautos "vadams." "Maistas" eksportuoja bekonus. Tuliems gali išrodyti, kad čia nieko tame politiško nėra, tiktai taip sau ekonominė įstaiga. Bet faktai visai ką kitą rodo, mes juos plačiau pagvildenkime.

Lietuvos valstietis, planuodamas kaip išmaitinti save ir savo šeimyną ant žemės sklypelio, kuris aplietas jojo ir jo tėvo, tėvuko ir prosenio prakaitu, galvoje šiandien, kaip jam išsiversti ant to numylėto sklypo ir jo nepaduoti į rankas tautiško anstolio, priima tokias ūkio formas, kokias tiktai leidžia jam galimybė įvesti. Vieno valstiečio žemė gera, tinka auginti cukrinius runkelius, prie to dar netoli gelžkelio, jam buvo "laimės" sudaryti kontraktus su fabrikais del cukrinių runkelių auginimo. Kitas jo žemė neleidžia to padaryti, prie to pristatymas cukrinių runkelių jokiu būdu neįmanomas del gelžkelių atstumo, tas turi pasiduoti tarnauti "Maistui" auginti jam bekonus.

Užaugina valstietis vieną ar keletą tų nelaimingų bekonų, prie to turi žiūrėti, kad plaukas į plauką atatiktų. Kad nebūtų ne vieno juodų plaukų, žiupsnelio, ne vieno juodo taškelio nat skūros, taipgi svoris atatiktų kilogramas kilogramui, ne per riebus ne per kiudas ir tada tiktai rengiasi suvarykion kelionėn; nuvažiavęs prie priėmimo punkto turi išstovėti, žiemos laike 2—3 paras iki dasigauna prie priėmimo punkto, bet tenai dažniausiai susilaukia, kad jo nelaimingam bekonui užbraukia su smala kryžius ant šono, reiškia nepriima, ir valstietis po kelių dienų varga turi grįžti ir laukti anstolio atvykstant išparduoti jo bočiaus palikimą. Lietuvos valstietis nenori skirtis su jo tėvų brangiu palikimu, stengiasi bekonus parduoti, kad ir už pusę kainos, bile tiktai savo brangenybę išgelbėti. Tam atsiranda perkupčius, kuris turi gerus ryšius su tautiškais "Maisto" direktoriais, tuomet nelaimingą išgimelį su juodais ar kitokiais apgamais iššmugeliuoja per tą patį "maistą" užsienin, tiktai žinoma, už tą išsigimelį valstietis gauna pusę kainos.

Kainos štai kokios: Ūkinkas už bekoną 100 kilogramų svorio gauna apie 30 litų, kada gauna kelis litus kokiai tai pridėčkų, bet retai ta progą pasitaiko. "Maistas" nuveža tą bekoną į Angliją ar kitur kur gauna už jį ne 30 litų, bet 130 litų, o eksportavimas jo atseina apie 10 litų. Tai kur kiti pinigai pasilieka?

Atsakymą štai kur randame. Smetonai užėmus valdžią, Kauną atvyko žmogus vardu J. Lapėnas, kuris iki tam laikui Suvalkų Kalvarijoj turėjo krautuvėlę. Pardavinėjo piparus, svogūnus ir kitas smulkmenas, o atvykęs Kaunan užėmė maisto direktoriaus vietą. Jį pastatė Smetona toje vietoje todel, kad pastarasis buvo geras tautininkas.

Būdamas Smetonos antrąja ranka, na, ir puikiai pasidarbavo del ūkininkų labo. Per devynius metus bedirektoriaudamas ir jo parėdimu bebraukydami jo tarnai ūkininkų bekonam per šonus su smala, subraukė Lapėnui į kišenių štai ką: Puikiausi Kaune namai 7 augštų su visais naujoviškais moderniškais išradimais, kurie kainavo 7 milionai litų, priklauso kiaulių karaliui J. Lapėnui.

Taipgi Lietuvos laikraštininkų daviniais (Su kuriais teko plačiai išsikalbėti, manau skaitytojams nėra reikalo aiškinti, delko neskelbių jų pavardžių) tas pats Lapėnas turi pasidėjęs Italijos bankuose 24 milionus litų.

(Bus daugiau)

Hamiltono Lietuviai

Man teko pastebėti tarpe Hamiltone gyvenančių lietuvių nevisai tokį draugiškumą ir pasišventimą darbe, koks tikrumoje turėtų būti. Nemažai čia gimusio ir suaugusio jaunimo visai nepriklauso prie jokių organizacijų. Daugiausia dirba ateiviai lietuviai. Bet ir tie nevisuomet su noru prisiima ką nors dirbti. Kiek man teko jau būti susirinkimuose, kiekvieną kartą girdėjau vis tą patį atsakymą: "Nėra laiko, išvažiuoju, aš nenoriu ir t. t."

Brangios sesės ir broliai lietuviai, nesidrovėkime, kovokime už žmoniškumą, prieš išnaudotojus, ir už savo teises. Iškovokime, kad mūsų nepriklausomoj Lietuvoj augtų ir bujotų laisva lietuvių tauta. Mūsų yra daug. Mažas rankos mostelėjimas sukels mažą vėją, bet jeigu mes visi kartu mostelėsim, sukelsim didžiulį vėją. Taigi, jeigu mes visi kartu dirbsime, ir kiekvienas po mažutį naudingą darbą atliksim ir juos sujungsim į vieną, atliksim milžinišką darbą.

Jei visi dirbs, kovas supratę žmonės, žlugs visi garsieji tautų tironai. Sugrius Mussolinio diktatūra Abisinijos kalnuose, subirės ir Lietuvos fašistų valdžia, kuri šoka tokiu pat prakeiktą diktatūrišką šoką, pasiėmusi geležiniais nagais į glėbį vargšą darbininką.

M. Doveikienė

GRAŽUS PERSTATYMAS

Kovo 1 dieną, sekmadienį, 6 Denison Ave., Dramos Grupė perstatys vieno veiksmo dramą

"Už Lietuvos Sovietus"

Taipgi bus suvaidinta vieno veiksmo juokinga komėdija

"Daktaro Kabinete"

Programa netrumpa ir graži.

Matydami dramą sukandę dantis tylėsite, bet matydami komėdiją, tai jau visa burna galėsite pasijuokti.

Kaip svarbu ateiti ir pamatyti perstatymą, taip labai svarbu paremti mūsų organizacijas, ir kiekvienas dešimtukas įmestas prie durų reikalingas svetainės palaikymui ir sukėlimui fondo vasaros sezonui užmokėti rendai.

Užkviečiame visus atsilankyti!

Pradžia 8 val. vakare.

Įžanga laisvas aukavimas.

Dramos Grupė